

Nikola Ostojčić

diplomski studij povijesti, istraživački smjer: Ranonovovjekovna povijest
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Filip Šimunjak

diplomski studij povijesti, istraživački smjer: Ranonovovjekovna povijest
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Intervju s prof. Gézom Pálffyem, uključujući bibliografiju radova o hrvatskoj povijesti¹

Od obrane hrvatsko-ugarske granice od
Osmanlija do krunidbe Habsburgovaca

An Interview with Prof. Géza Pálffy, Supplemented with the Bibliography of His Works Concerning Croatian History¹ From the Border Defence in Croatia and Hungary against the Ottomans to the Coronations of the Habsburgs

Intervju s prof. Gézom Pálffyem / An Interview with Prof. Géza Pálffy

¹ Ovaj intervju realiziran je uz potporu istraživačkog programa „Lendület”, koji ostvaruje Istraživačka skupina „Sveta kruna” Instituta za povijest Istraživačkog centra za društvene znanosti (BTK TTI „Lendület” Szent Korona Kutatócsoport).; Prijevod s mađarskog na engleski: Magdolna Szilágyi.

The interview was prepared with the support of the “Lendület” Holy Crown of Hungary Research Project at the Institute of History in the Research Centre for the Humanities, Budapest.; English translation from Hungarian by Magdolna Szilágyi.

O prof. Pálffyju:

Géza Pálffy mađarski je povjesničar. Primarno se bavi proučavanjem ranonovovjekovne povijesti Habsburške Monarhije i Ugarskog Kraljevstva, a već 25 godina radi na Institutu za povijest Mađarske akademije znanosti. Objavio je više stotina znanstvenih studija i knjiga u mnogobrojnim domaćim i stranim publikacijama te na više svjetskih jezika. Prof. Géza Pálffy aktivno se bavi i poviješću Vojne krajine – pa tako i one hrvatske, odnosno slavonske – čemu je u razgovoru posvećeno najviše prostora. Objavio je cijeli niz studija relevantnih za istraživanje hrvatske ranonovovjekovne povijesti, a detaljan popis nalazi se u prilogu ovoga razgovora.

About prof. Pálffy:

Géza Pálffy is a Hungarian historian. His research interests include the early modern history of the Habsburg Monarchy and the Kingdom of Hungary and for the past 25 years he has worked at the Institute for History of the Hungarian Academy of Sciences. He has published more than a hundred research papers and books in several world languages. Professor Pálffy also studies the history of both the Croatian and the Slavonian Military Frontier: the topic therefore features prominently in the interview. Professor Pálffy has also published numerous relevant studies on early modern Croatian history (full list in Appendix of this interview).

1. Što Vas je potaknulo da se bavite poviješću? Nerijetke su situacije da studenti dođu na studij povijesti s idejom da završe i postanu profesori, a onda “spletom okolnosti” završe kao znanstvenici – jeste li Vi od samog početka sebe vidjeli upravo u poslu u kojem ste sada? Jesu li Vas oduvijek primarno zanimala ranija povijesna razdoblja ili Vas je više privlačila modernija povijest?

Isprva se može činiti iznenađujuće što sam odabrao povjesničarsku profesiju budući da sam rođen u obitelji prirodoslovnih znanstvenika (kemičara). Nekoliko je čimbenika utjecalo na moju odluku. Ponajprije činjenica da sam se rodio u Veszprému, gradu smještenom sjeverno od Balatonskog jezera, jednom od najstarijih biskupskih sjedišta u Mađarskoj (Slika 1).

1. What encouraged you to study history? It is not uncommon for students to come to university with the idea of graduating and becoming (school) professors, and then “by a combination of circumstances,” they end up as researchers - have you seen yourself from the very beginning in the job you are in now? Have you always been primarily interested in earlier historical periods or have you been more attracted to modern history?

At first, it may seem surprising, indeed, that I opted for the career of a historian, as I was born into a family of scientists (chemists). Several factors contributed to my decision. First of all, my hometown, Veszprém, located to the north of Lake Balaton, which is one of the oldest episcopal seats in Hungary (Fig. 1).

Slika 1. Géza Pálffy u Veszprému (2014).

Fig. 1. Géza Pálffy in Veszprém (2014).

Često ga se naziva „Gradom kraljica“ budući da je Gizela Bavarska (984.–1065.) – žena kralja Stjepana I., utemeljitelja Ugarskog Kraljevstva – bila duboko vezana za njega. Konačno treba istaknuti i da je Veszprém u 16. i 17. stoljeću bio važna protuosmanska

This is also referred to as the “Town of Queens” for Gisela of Bavaria (984–1065), married to King St. Stephen – founder of the Hungarian state – was deeply attached to it. Additionally, in the sixteenth and seventeenth centuries, Veszprém was an important border

granična utvrda. S obitelji sam u djetinjstvu živio upravo u neposrednoj blizini te utvrde zbog čega sam već kao dijete bio zainteresiran za utvrde i vojnu povijest. Jednostavno sam se „zaljubio“ u njih, slično kao što mnogu hrvatsku djecu iz Senja, Karlovca, Siska, Petrinje, Križevaca, Koprivnice ili Varaždina očaravaju stare utvrde njihovih rodnih mjesta. Nadalje, kao dijete čitao sam mnoštvo povijesnih romana, posebno onih o herojima ranomoderne ugarske povijesti, što je nesumnjivo utjecalo na moju ljubav prema povijesti. Posebno mi je draga bila knjiga Géze Gárdonyija (1863.–1922.) *Egri csillagok [Pomrčina polumjeseca: priča o opsadi Egera, 1552]* koja komemorira uspješnu obranu granične utvrde Eger 1552.

Iako sam isprva u Jezičnoj školi *László Lovassy* – inače jednoj od najboljih škola u Mađarskoj – pohađao sate specijalizirane za matematiku, uz poticaj i potporu profesora povijesti Jánosa Homonnaija odlučio sam (usprkos svojim vještinama u prirodnim znanostima) aplicirati na povijest i ruske studije na Sveučilištu Eötvös Loránd u Budimpešti. Ipak treba reći da sam mnoštvo stvari naučenih u matematici zadržao i prenio: ponajviše logično razmišljanje koje je – po mome mišljenju – neophodno i u historiografiji, zatim i vještine rješavanja problema, također za povjesničara neophodno znanje, te konačno otvorenost prema drugim disciplinama.

U povijesnim interesima oduvijek sam nagniniao prema periodu osmanske ekspanzije u Ugarskoj i Europi, tako da nisam bio pretjerano zainteresiran za novija razdoblja. Ipak treba istaknuti kako sam tek na sveučilištu – pod utjecajem mojih odličnih profesora – konačno odlučio odabrati proučavanje povijesti kao primarnu profesiju.

fortress against the Ottomans. It was in the vicinity of this stronghold that my family lived in my childhood. As a result, I was already interested in castles and military history as a child. I “fell in love” with them, just as many Croatian children growing up in Senj, Karlovac, Sisak, Petrinja, Križevci, Koprivnica, or Varaždin are apparently captivated by the old castles of these settlements. Furthermore, I read a lot of historical novels in my childhood, especially those written about the heroes of early modern Hungarian history, which also made me love history. I was especially fond of the *Egri csillagok [Eclipse of the crescent moon: the tale of the siege of Eger, 1552]* by Géza Gárdonyi, which commemorates the successful defence of the border fortress of Eger in 1552.

Finally, although I attended a class specialized in mathematics at the *László Lovassy Grammar School* in Veszprém, one of the best schools in Hungary, my history teacher, János Homonnai, supported that, despite my special skills in natural sciences, I should apply for History and Russian Studies at the Eötvös Loránd University in Budapest. I still owe a lot to mathematics: among other things, logical thinking, which is – in my opinion – also indispensable for historiography, problem-solving skills that are also necessary for historical research, as well as open-mindedness towards other disciplines.

I was, however, less interested in modern times. I have always had a leaning towards the age of the Ottoman advance. Nevertheless, it was only at university that – under the influence of my excellent teachers – I decided to be engaged in the research of history as a primary profession.

2. Koji su povjesničari i kako imali utjecaj na Vas kao povjesničara?

Interes za rani novi vijek postao je još izraženiji zahvaljujući nekolicini izvrsnih sveučilišnih profesora bez kojih zapravo nikada ne bih postao uspješan istraživač i povjesničar. Seminari koje je držao Gábor Ágoston – osmanist koji trenutno predaje na Georgetown University u Washingtonu, D.C. – učinili su me predanim istraživačem 16. i 17. stoljeća, s posebnim naglaskom na obrambeni pojas protiv Osmanlija. Profesorici Évi H. Balázs (1915.–2006.) – kojoj sam bio među posljednjim studentima – mogu zahvaliti na tendenciji promišljanja u internacionalnim kontekstima te na shvaćanju važnosti stvaranja i održavanja veza s kolegama iz drugih država. Seminari koje su držali profesori Borbála Bak, Teréz Oborni i Károly Mollay (1913.–1997.) o čitanju (redom) mađarskih, latinskih i njemačkih dokumenata, omogućili su mi stjecanje ključnih profesionalnih znanja za samostalna arhivska istraživanja. Budući da sam isprva studirao povijest i ruski, a kasnije nastavio povijest,

2. Which historians have influenced you as a historian? How?

My interest in the early modern age was ultimately strengthened by several of my teachers at the university. I had excellent professors without whom I would never have actually become a successful researcher and historian. The seminars given by Gábor Ágoston, a researcher of Ottoman Studies currently teaching at Georgetown University in Washington, D.C., made me a dedicated researcher of the sixteenth and seventeenth centuries, with special regard to border defence against the Ottomans. To Professor Éva H. Balázs (1915–2006), one of whose last students was me, I owe my tendency to think in an international context and realizing the importance of establishing and maintaining contact with foreign colleagues. The seminars of Borbála Bak, Teréz Oborni and Professor Károly Mollay (1913–1997) on reading documents written in Hungarian, Latin and German, respectively, allowed me to acquire professional knowledge essential for basic archival research.

Slika 2. Géza Pálffy u Bečkom Augustinerkircheu (2009).
Fig. 2. Géza Pálffy in Augustinerkirche of Vienna (2009).

arhivistiku i turski, nisam imao većih problema – za razliku od većine mađarskih povjesničara – prilikom čitanja znanstvene literature okolnih slavenskih zemalja. Također sam stekao i znanja za osmanske studije. Smatram da je znanje slavenskih jezika veoma važno jer je za povjesničara potrebno poznavati bogatu historiografsku literaturu Hrvatske i Slovačke. Konačno, zahvaljujući ranije spomenutoj otvorenosti usvojenoj iz matematike, bio sam u mogućnosti kontaktirati istaknute strane znanstvenike koji se bave istim periodom povijesti (primjerice Robert Evans iz Oxforda, Thomas Winkelbauer iz Beča, Jaroslav Pánek iz Praga, Jean Bérenger iz Pariza ili pak Domokos Kosáry iz Mađarske); isprva korespondencijom – u periodu dok sam još bio student – a kasnije i upoznavanjem uživo. Nadalje, iz starije generacije hrvatskih povjesničara treba istaknuti Milana Kruheka, Nenada Moačanina i Nevena Budaka koji su također imali značajan utjecaj na moj rad. Profesora Josipa Adamčeka sam ipak, nažalost, uspio upoznati samo kroz njegova historiografska djela, ali ne i uživo (Slika 2).

Osim sveučilišnih profesora volio bih istaknuti još dvojicu mentora bez kojih nikada ne bih postao povjesničar. Ferenc Szakályja (1942.–1999.) i Lajosa Gecsényija upoznao sam pukom, ali sretnom, slučajnosti koja mi je kasnije omogućila da se zaposlim na Institutu za povijest Mađarske akademije znanosti gdje radim sada već preko 25 godina. Moj prvi veći rad, već tada baziran na arhivskim izvorima, bavio se poviješću utvrde Siget (mađ. Szigetvár) sredinom 16. stoljeća. Gábor Ágoston pokazao ga je Ferencu Szakályju, jednom od vodećih stručnjaka za spomenuti period, koji je tada bio na čelu Odjela za rano-modernu povijest Instituta za povijest.

Since I originally started my university studies in History and Russian, and then continued them in History, Archival Sciences, and Turkish major, I do not find it difficult – unlike most Hungarian historians – to read the scholarly literature of the neighbouring countries written in Slavic languages, and I am also trained in Ottoman Studies. I consider the command of Slavic languages very important because it is indispensable to know the rich scholarly literature of Croatian and Slovak historiography. Finally, due to my open-minded approach learnt from mathematics, I was able to contact the prominent foreign researchers of my historical era (such as Robert Evans from Oxford, Thomas Winkelbauer from Vienna, Jaroslav Pánek from Prague, Jean Bérenger from Paris, and Domokos Kosáry from Hungary), first by correspondence, when I was still a university student, and later in person too. Furthermore, from the older generation of Croatian historians, Milan Kruhek, Nenad Moačanin, and Neven Budak had a major influence on me. However, unfortunately, I could only get to know Josip Adamček through his important works, not in person (Fig. 2).

In addition to my professors at university, I would like to mention two more of my mentors, without whom I would not have become a historian. I got to know Ferenc Szakály (1942–1999) and Lajos Gecsényi by such a fortunate coincidence that later also granted me my position at the Institute of History of the Hungarian Academy of Sciences, where – unbelievable as it may be – I have been working for over a quarter of a century now. My first major seminar paper, already based on archival research, was written on the mid-sixteenth-century history of Szigetvár Fortress, which

Nikada neću zaboraviti da je rad – iako sam za njega dobio državnu nagradu za studente – došao s čitanja toliko ispišan i išaran da sam ga jedva prepoznao. Ipak trebam dodati da je profesor u svemu napisanome imao pravo! Upravo njemu mogu zahvaliti što me naučio nekoliko osnovnih vještina umijeća historiografije koje se danas – nažalost – rijetko prezentiraju studentima. Profesor Szakály ubrzo je postao jedan od mojih najpredanijih čitatelja te i recenzent moje doktorske disertacije o vojnoj jurisdikciji u 16. i 17. stoljeću u Ugarskoj, koju sam predao na obranu s 25 godina. Istovremeno, u vezi s objavom spomenute disertacije¹ mnogo dugujem Lajos Gecsényiju koji je – kao mađarski arhivski delegat u Beču – podržavao moja prva višegodišnja istraživanja u arhivima nekadašnje carske prijestolnice. Svima spomenutima mogu zahvaliti što su me uputili prema istraživačkom pravcu kojega i danas slijedim. Iz svega navedenog lako se može zaključiti kako sam završio na Institutu za povijest Akademije – moj uspješan rad o utvrdi Siget i sastanci s Ferenc Szakályjem omogućili su mi da „hobi“ nastavim kao istraživač na Akademiji. Stoga bih svakako istaknuo da je ponekad i sreća ključna za uspjeh u karijeri.

work was shown by Gábor Ágoston to Ferenc Szakály, one of the leading experts of the period, who was head of the Department of Early Modern History of the institute at that time. I will never forget that, although I won national student awards with my paper, the text was scribbled over by him to such an extent that I could hardly recognize it. Having said that, let me add immediately that he was right about everything. With this, he actually taught me several basic techniques of the art of historiography, which are, unfortunately, rarely offered to students at universities these days. Professor Szakály was soon also one of the most loyal readers and critics of my doctoral dissertation on military jurisdiction in the sixteenth and seventeenth centuries, which was submitted by me at the age of 25. At the same time, concerning the publication of this work¹ I am deeply indebted to Lajos Gecsényi, who, as a Hungarian archival delegate to Vienna, had previously supported my first research activities in the imperial city for years. The truth is, they all set me on the path together that I still tread today. From what has been told, it is easy to guess how I ended up at the Institute of History of the academy. My successful paper on Szigetvár Fortress and my decisive meeting with Ferenc Szakály made it possible for me to pursue my „hobby“ as a researcher at the academy. Luck is, therefore, also important for a successful career.

¹ Usp. *Katonai igazságszolgáltatás a királyi Magyarországon a XVI–XVII. században* [Vojna jurisdikcija u habsburškoj Ugarskoj u 16. i 17. stoljeću]. Győr, 1995. 342 str.

¹ See: *Katonai igazságszolgáltatás a királyi Magyarországon a XVI–XVII. században* [Military Jurisdiction in Habsburg Hungary in the Sixteenth and Seventeenth Centuries]. Győr, 1995. 342 p.

3. Nedavno su svjetski mediji pisali o znanstvenoj situaciji u Mađarskoj, posebno u svjetlu prebacivanja CEU-a iz Budimpešte u Beč. Kako biste Vi, kao znanstveni djelatnik, ocijenili situaciju u Mađarskoj danas u odnosu na prije desetak godina? Da li se fondovi za povijesna istraživanja više daju za određene teme i ako da je li to utjecalo i na Vaša istraživanja?

Istjerivanje CEU-a iz Budimpešte bila je veoma ozbiljna pogreška koja je Mađarsku koštala gubitka jednog od najvažnijih, internacionalno istaknutog znanstvenog središta. Mnogi istaknuti hrvatski povjesničari i moji prijatelji – kao primjerice Stanko Andrić, Borislav Grgin, Damir Karbić, Zoran Ladić, Ivan Jurković, Domagoj Madunić i Nataša Štefanec, da istaknem samo neke – istraživali su srednjovjekovnu i ranonovovjekovnu povijest te u konačnici i doktorirali upravo u Budimpešti. Zaljubili su se u grad i ovdje surađivali s mađarskim i drugim kolegama. Od sad nadalje radit će isto, samo u Beču, što je veliki gubitak za Budimpeštu. Ništa dobroga ne proizlazi iz uplitanja politike u autonomiju sveučilišta i znanosti – politika bi trebala biti isključivo potpora znanosti i kulturi. Po mom mišljenju budućnost svijeta ovisit će o učenim ljudima. Dakako postoji i mnoštvo pozitivnih primjera – unutar i van granica Mađarske. Danas je mnogo lakše dobiti internacionalne stipendije i biti uključen u europske projekte nego li je to bilo prije 30 godina kada sam ja započinjao svoju karijeru. S druge pak strane činjenica je da se ti projekti uglavnom bave modernom poviješću, prije svega 20. stoljećem, što je i razumljivo do određene mjere. Ipak, izazovi i događaji srednjovjekovne i ranonovovjekovne povijesti također pružaju važne lekcije, čak i za današnje političke prvakke.

3. Recently, the world media wrote a lot about the scientific situation in Hungary, especially in light of the transfer of the CEU from Budapest to Vienna. How would you, as a Hungarian researcher, assess the situation in Hungary today compared to ten years ago? Are historical research funds given more for certain topics and if so has this affected your research as well?

The expulsion of the CEU from Budapest was a very serious mistake, as Hungary lost one of its most significant, internationally outstanding scientific centres. Many excellent Croatian colleagues and friends of mine – such as Stanko Andrić, Borislav Grgin, Damir Karbić, Zoran Ladić, Ivan Jurković, Domagoj Madunić, and Nataša Štefanec, just to mention some of them – researching medieval and early modern history studied and subsequently obtained their doctorates here. They fell in love with Budapest and even worked with Hungarian and other colleagues. From now on, their students will do the same in Vienna, which is a tremendous loss for Budapest. It leads to nothing good if politics interferes with the autonomy of universities and science. Its task is rather to support science and culture as much as possible. In my opinion, the future of the world depends on learned and erudite people. Of course, there are also positive examples both inside and beyond the borders of Hungary, as it is much easier to win international scholarships and get involved in European projects today than thirty years ago when I was at the beginning of my career as a historian. On the other hand, the themes of the projects are predominantly focused on the modern age, especially the twentieth century, which is understandable to a certain extent. Yet, the challenges and

4. S obzirom na to da ovaj časopis primarno čitaju studenti zanima nas – budući da znamo da aktivno istražujete i posjećujete mnogobrojne arhive i izvan Mađarske, od Zagreba i Praga do Beča – kakav je za Vas život povjesničara koji je stalno „na terenu“? Je li teško držati tempo involviranosti u mnogobrojne projekte, a istovremeno stalno aktivno objavljivati nove radove?

Život povjesničara jedan je od najboljih koji kao znanstvenik možete poželjeti. Prije svega ako imate široki spektar interesa mnogo ćete putovati – kao što sam ja po mnogim arhivima srednje Europe (Slika 3). Drugo, kao što sam već istaknuo, povjesničari imaju privilegiju da im je „hobi“ ujedno i posao, što se ne može reći za mnoge profesije. Treće, posao povjesničara nalik je na onaj detektiva jer je povijesno istraživanje u suštini istraga koja može dovesti do mnogih otkrića. Konačno, veoma je pragmatično što povjesničari svoje spoznaje mogu sumirati u knjige koje potom drugi ljudi – čak i van granica njihove matične države – mogu čitati i tako obogaćivati svoje znanje. Ne možemo provesti živote izolirani od društva, jer naša istraživanja dobivaju smisao tek ako ih netko pročita. Nikada nisam osjećao da mi je posao težak, budući da istinski uživam istraživati, sudjelovati na projektima i pisati knjige – bilo da je riječ o tzv. „studijama slučajeva“ (eng. *case studies*) ili monografijama. Svaki od spomenuta dva pristupa iziskuje drugačije dispozicije, no jednako su zanimljivi. Pisanje „studija slučajeva“ – koje uvijek moraju biti bazirane na istraživanju izvora – prvi je korak prema stvaranju većih sinteza.

positive events of the Middle Ages and early modern period also provide valuable lessons, even for today's leaders.

4. Given that this journal is primarily read by students, we are interested - since we know that you are actively researching and visiting numerous archives outside Hungary, from Zagreb and Prague to Vienna - what is the life of a historian who is constantly “in the field”? Is it difficult to keep the pace of involvement in many projects, and at the same time constantly actively publish new works?

The life of a historian is one of the most beautiful professions. First of all, if they have a broad research topic, they can travel extensively – as I did to various archives in Central Europe (Fig. 3). Second, as I have already pointed out, their work is their „hobby“ at the same time, which cannot be told about many people. Third, their work is similar to that of a detective, as historical research is a serious investigation that can reveal many discoveries. Finally, it is very fortunate that they can summarize all their findings in books from which many people can learn from and enrich, within and beyond the borders of the country. We cannot spend our lives in an ivory tower, isolated from society, as our works are purposeful only if someone reads them. Additionally, all this has never been a burden for me, as I truly like research, working on projects, and writing books – case studies and monographs, alike. Each requires a different disposition but is equally interesting. Writing case studies is the path to major synthesizing works, and the former must always be based on the research of sources.

Slika 3. Géza Pálffy u Veneciji (2008).

Fig. 3. Géza Pálffy in Venice (2008).

5. Potreba za istraživanjem hrvatske povijesti u širem ugarskom kontekstu nešto je što mnogobrojni istraživači ranoga novog vijeka u Hrvatskoj ističu, no ipak se rijetki upuste u učenje mađarskog jezika jer je riječ o veoma zahtjevnom jeziku. Kakvo je Vaše iskustvo s učenjem hrvatskog jezika koji je isto na glasu kao relativno zahtjevan jezik za svladati? Kakva je općenito situacija u mađarskoj historiografiji – je li poznavanje hrvatskog jezika i historiografije šire nego što je to slučaj s mađarskim jezikom i historiografijom u Hrvatskoj?

Moje je mišljenje po ovom pitanju veoma jasno – moramo međusobno poznavati jezike i istraživanje. Zbog zajedničke povijesti Ugarske i Hrvatske između 1102. i 1918. hrvatsku povijest nemoguće je shvatiti bez poznavanja mađarske, a za poznavanje ugarsko-mađarske povijesti ključno je poznavati i mađarski jezik, barem na razini čitanja. Isto vrijedi i u drugome smjeru – mađarski istraživači koji se bave većim pitanjima iz spomenute epohe ne mogu ignorirati istraživanja hrvatskih i slovačkih povjesničara. Slično kao što i mađarski

5. The need to research Croatian history in the wider Hungarian context is something that many early modern researchers in Croatia emphasize, but still few engage in learning Hungarian since it is a very challenging language. What is your experience with learning the Croatian language, which is also known as a relatively challenging language to learn? What is the general situation in Hungarian historiography - is the knowledge of the Croatian language and historiography wider than is the case with the Hungarian language and historiography in Croatia?

I have a firm opinion on this question. We need to know each other's language and research. Due to the common past of Hungary and Croatia between 1102 and 1918, Croatian history is incomprehensible without knowing the past of the Kingdom of Hungary and learning the Hungarian language, at least at the level of reading. However, this is true the other way round, as well: Hungarian historians focusing on major issues cannot ignore the results of Croatian and Slovak research. Sim-

istraživači Transilvanije moraju poznavati rumunjski jezik. Nadalje, nastavljajući misao, nemoguće je istraživati zajedničku povijest ranonovojekovne Ugarske i Hrvatske bez znanja latinskog i njemačkog jer je do 1844. službeni jezik Ugarske bio latinski, a vrhovna tijela Habsburške Monarhije koristila su njemački. Drugim riječima, iako je širi ugarski kontekst relevantan za hrvatsku povijest, zajednička povijest Ugarske i Hrvatske trebala bi se proučavati u još širem okviru srednjoeuropske habsburške države – što šire, to bolje. Narativ nacionalnih država teško se može primijeniti u kontekstu srednjega i ranoga novog vijeka.

Kao što sam i ranije spomenuo, imao sam tu sreću da sam se kroz studij upoznao sa slavenskim jezicima što mi je – uz zajednički austrijsko-hrvatsko-mađarski projekt rano u mojoj karijeri – pomoglo prilikom čitanja slavenskih jezika. Rezultat spomenutog projekta bio je poveći svezak dokumenata koji svjedoče o seobi Hrvata u zapadnu Ugarsku tijekom 16. stoljeća.² Sve više mađarskih povjesničara uči hrvatski jezik, ali isto tako i sve više hrvatskih kolega – zahvaljujući CEU-u – uči mađarski. Nadam se da će se ovakav trend nastaviti i u budućnosti. Engleski i njemački mogu biti *lingua franca*, no kao istraživači moramo dublje poznavati međusobna istraživanja. Sveukupno gledajući situacija je značajno bolja nego li je bila prije 30-40 godina, ponajprije zahvaljujući međusobnoj suradnji

ilarly, Hungarian researchers exploring Transylvania should have a good command of Romanian, as well. Moreover, to continue my line of thought, it is impossible to research the common early modern history of Hungary and Croatia without Latin and German language skills and source reading, since until 1844 the official language in Hungary was Latin and the governing bodies of the Habsburg Monarchy used German. In other words, while the broader Hungarian context is relevant for Croatian history, the joint history of Hungary and Croatia should be studied in the framework of the Central European Habsburg composite state as widely as possible. The nation-state narrative can hardly be interpreted in the context of the Middle Ages and the early modern period.

As I mentioned earlier, I was in a fortunate position because Slavic Studies helped me a lot in reading Slavic languages, and also because I was able to take part in a joint Austrian, Croatian, Hungarian project at the beginning of my career as a researcher. The outcome of this project was a thick volume of documents presenting the migration of Croats to Western Hungary in the sixteenth century.² Although more and more Hungarian historians can speak or learn Croatian, thanks to CEU, more Croatian colleagues can read Hungarian than vice versa. I hope this situation will continue to improve on both sides in the future. English or German can be

² Usp. Géza Pálffy, Miljenko Pandžić, Felix Tobler: *Ausgewählte Dokumente zur Migration der Burgenländischen Kroaten im 16. Jahrhundert / Odabrani dokumenti o seobi Gradišćanskih Hrvata u 16. stoljeću*. Eisenstadt / Željezno, 1999. 336 str.

² Géza Pálffy, Miljenko Pandžić, Felix Tobler: *Ausgewählte Dokumente zur Migration der Burgenländischen Kroaten im 16. Jahrhundert / Odabrani dokumenti o seobi Gradišćanskih Hrvata u 16. stoljeću*. Eisenstadt / Željezno, 1999. 336 p.

novih generacija povjesničara te otvaranju granica nakon promjene režima 1989/1990. Takav trend jasno se vidi u činjenici da su mađarski povjesničari sada već redovni članovi uredništava hrvatskih časopisa, kao i obrnuto u mađarskim časopisima. Primjerice ja sam član uredništava nekoliko časopisa: *Podravina: Časopis za multidisciplinarna istraživanja*, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* i *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*.

6. Iako se čini prirodnim za očekivati da će između hrvatske i mađarske historiografije postojati mnoštvo znanstvenih projekata nažalost, kao što vidimo, to baš i nije slučaj. Mnogobrojna historijska pitanja – poput primjerice srednjovjekovne pripadnosti Slavonije ili položaja određenih plemićkih obitelji – još uvijek imaju dvije paralelne interpretacije, odnosno hrvatsku i mađarsku. Iako bi takvi projekti ujedno riješili problem međusobnog nepoznavanja jezika jer bi svaka strana mogla ponuditi svoj doprinos, njih je i dalje relativno malo. Što mislite, zašto je situacija takva – jesu li određeni povijesni antagonizmi i dalje prisutni ili postoje druge prepreke?

Nažalost broj zajedničkih projekata dosta je zanemariv za što postoji nekoliko razloga. Prvo, jezične razlike koje smo već spominjali; drugo, činjenica da se zajedničke hrvatsko-mađarske istraživačke teme ne čine dovoljno važne za ERC (Europsko istraživačko vijeće) projekte; i konačno, uloga Mješovitog odbora za suradnju mađarskih i hrvatskih povjesničara između akademija značajno se smanjila, budući da je

used as a *lingua franca*, but we should know each other's writings more thoroughly. In general, however, the situation is much better than it was 30–40 years ago, mainly due to the cooperation of the new generations and the opening of the borders after the change of regime in 1989/90. This is clearly reflected by the fact that Hungarian historians are already regular members in the editorial boards of Croatian journals, and conversely. I am, for example, a member of the editorial boards of *Podravina: Časopis za multidisciplinarna istraživanja*, *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu* and *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*.

6. Although it seems natural to expect that there will be a multitude of scientific projects between Croatian and Hungarian historiography, unfortunately, as we can see, this is not exactly the case. Many historical issues - such as the medieval affiliation of Slavonia or the position of certain noble families - still have two parallel interpretations, Croatian and Hungarian. Although such projects would also solve the problem of mutual ignorance of the language (because each side could offer its contribution), there are still relatively few of them. Why do you think the situation is like this - are certain historical antagonisms still present or are there other obstacles?

Unfortunately, the number of joint scientific projects is indeed negligible, which has several reasons. Firstly, the language difficulties mentioned above; secondly, the fact that the joint Croatian-Hungarian research topics do not seem important enough for an

Institut za povijest u Mađarskoj 2019. prestao biti dijelom Akademije. Rješenje vidim u istraživačkim projektima koje podupiru obje države, no to bi zahtijevalo državnu potporu znanstvenoj politici. Što se tiče razlika u profesionalnom viđenju povijesti, one su uglavnom vidljive na interpretacijama historiografija 19. i 20. stoljeća (slično je i u slovačko-mađarskom, odnosno rumunjsko-mađarskom odnosu). Po pitanju srednjovjekovne i ranonovovjekovne povijesti postoji značajno manje debata. Štoviše, rekao bih da čak postoji značajno poklapanje u interpretacijama. Iako svakako ima prostora za daljnji razvoj zajedničkih projekata, dosadašnje mađarsko-hrvatske suradnje doživjele su procvat unazad zadnjih 25 godina.

Da spomenem samo nekoliko primjera. Hrvatski i mađarski povjesničari blisko su i uspješno surađivali zadnjih desetljeća, ostavljajući po strani nacionalne razlike. Dovoljno je spomenuti zajednički istraživački projekt o obitelji Zrinski/Zrínyi koji je rezultirao s njemačkim, hrvatskim i mađarskim publikacijama³, kao i dva zbornika radova proizašla iz konferencija povodom dviju velikih obljetnica zajedničke povijesti.⁴ Ne-

ERC project; and finally, the role of the Croatian–Hungarian Joint Committee between academies has significantly decreased, as the Institute of History in Hungary ceased to be part of the academy in 2019. I see the solution in projects jointly supported by the two countries, but this would in any case necessitate the support of the high scientific policy. As far as differences in professional views are concerned, these can be mainly observed in the interpretation of the nineteenth and twentieth centuries, similar to Slovak–Hungarian or Romanian–Hungarian relations. In terms of the Middle Ages and the early modern time, there is significantly less fierce debate. Moreover, there is even substantial co-thinking. Although there is still room for development in the field of joint research projects, Hungarian–Croatian professional collaboration has had one of its heydays in the past quarter of a century.

To mention a few examples: Croatian and Hungarian colleagues have worked very closely and effectively together in recent decades, putting aside national grievances. It is enough to think of the joint research on the Zrínyi/Zrinski family and the German, Croatian, and Hungarian publications³, as well as the proceedings of the two great anniversary conferences.⁴ But let's not forget last

³ Usp. npr. *Militia et Litterae. Die beiden Nikolaus Zrínyi und Europa*. Ured. Wilhelm Kühlmann, Gábor Tüskés, Sándor Bene. Tübingen, 2009. 462 str. i *Susreti dviju kultura: Obitelj Zrinski u hrvatskoj i mađarskoj povijesti. Zbornik radova*. Ured. Sándor Bene, Zoran Ladić, Gábor Hausner. Zagreb, 2012. 560 str.

⁴ Usp. *Hrvatsko-mađarski odnosi 1102.-1918. Zbornik radova*. Glavni ured. Milan Kruhek. Ured. Milan Kruhek, Géza Pálffy, Dinko Šokčević, Mirko Valentić, Din-ko Župan. Zagreb, 2004. 334 str.;

³ See: *Militia et Litterae. Die beiden Nikolaus Zrínyi und Europa*. Ured. Wilhelm Kühlmann, Gábor Tüskés, Sándor Bene. Tübingen, 2009. 462 p. and *Susreti dviju kultura: Obitelj Zrinski u hrvatskoj i mađarskoj povijesti. Zbornik radova*. Ured. Sándor Bene, Zoran Ladić, Gábor Hausner. Zagreb, 2012. 562 p.

⁴ See: *Hrvatsko-mađarski odnosi 1102.-1918. Zbornik radova*. Editor-in-chief Milan Kruhek.

mojmo zaboraviti niti prošlogodišnju veoma uspješnu povijesnu i povijesno-umjetničku izložbu o zajedničkoj povijesti u Zagrebu.⁵ Konačno, razne publikacije mađarskih povjesničara redovito se pojavljuju u hrvatskim časopisima i *vice versa* (usp. Dodatak 1).

Posebno sam ponosan što je moja knjiga – koja se bavi poviješću Ugarske u 16. i 17. stoljeću – uz potporu izdavačke kuće Meridijani 2010. doživjela i hrvatski prijevod.⁶ Sve navedeno bilo bi gotovo nezamislivo prije 1989. Ipak treba istaknuti da budućim generacijama povjesničara predstoji obilje tema za istražiti. Osim pisanja moderne i objektivne povijesti Slavonije tu je i pitanje plemićkih obitelji – Draskovics/Drašković, Erdődy, Frangepán/Frankopan, Keglevics/Keglević itd. – koje su imale višestruke identitete. Nakon 800 godina zajedničke povijesti suradnja povjesničara je neizbježna. Suradnja postaje nešto teža kada sagledavamo povijest 19. i 20. stoljeća, no i u tim periodima trebalo bi ostaviti predrasude postrani. Čini mi se da nije tek puka slučajnost što se osjećam jednako ugodno u Zagrebu (gradu banova), Budimpešti (*Königsstadt*) i Beču (*Kaiserstadt*).

year's highly successful historical and art historical exhibition of Croatia and Hungary in Zagreb, either.⁵ Furthermore, the publications of Hungarian historians keep appearing in Croatian journals, and vice versa (see my examples in Appendix 1).

I am particularly proud that my own book written on the sixteenth- and seventeenth-century history of Hungary was brought out by the famous publishing house called Meridijani in 2010.⁶ All this would have been almost unthinkable before 1989. However, there is still, of course, much left to be done by the future generations. In addition to writing up a modern and objective history of Slavonia, I am thinking primarily of the processing of the past of families (Draskovics/Drašković, Erdődy, Frangepán/Frankopan, Keglevics/Keglević, etc.) with multiple identities. After 800 years of common history, we can but cooperate and take into account each other's research. This is evidently more difficult when considering nineteenth- and twentieth-century history, but here as well it would be worth putting prejudices aside. It is perhaps no coincidence that I feel equally good in Zagreb (the city of the bans), Budapest

Prekretnice u suživotu Hrvata i Mađara. Ustanove, društvo, gospodarstvo i kultura. Ured. Pál Fodor, Dénes Sokcsevits. Budimpešta, 2015. 771 str.

⁵ Usp. *Ars et Virtus. Hrvatska-Mađarska: 800 godina zajedničke kulturne baštine.* Ured. Marina Bagarić et alii. Zagreb–Budimpešta, 2020. 398 str.

⁶ Usp. *Povijest Mađarske: Ugarska na granici dvaju imperija (1526.–1711.)* Samobor, 2010. 295 str.

Edit. Milan Kruhek, Géza Pálffy, Dinko Šokčević, Mirko Valentić, Dinko Župan. Zagreb, 2004. 334 p.; *Prekretnice u suživotu Hrvata i Mađara. Ustanove, društvo, gospodarstvo i kultura.* Ed. Pál Fodor, Dénes Sokcsevits. Budapest, 2015. 771 p.

⁵ See: *Ars et Virtus. Hrvatska-Mađarska: 800 godina zajedničke kulturne baštine.* Edit. Marina Bagarić et alii. Zagreb–Budimpešt, 2020. 398 p.

⁶ See: *Povijest Mađarske: Ugarska na granici dvaju imperija [1526.–1711.]* Samobor, 2010. 295 p.

7. Kako biste ocijenili historiografski pristup istraživanju Vojne krajine u Hrvatskoj i Mađarskoj? Iako je situacija danas svakako bolja, i dalje je riječ o području istraživanja koje sa sobom vuče različite negativne prizvuke u određenim segmentima – prije svega pitanje Vlaha, vlaškog doseljavanja, vlaških identiteta na hrvatskom povijesnom prostoru i slično. Kakva je situacija u Mađarskoj?

Vojna krajina (njem. *Militärgrenze*) – ili njene prethodnice 16. i 17. stoljeća – tj. obrambeni pojas protiv Osmanlija, tradicionalno je i više od stoljeća bila središnja tema obje države. To je dakako razumljivo, s obzirom na to da je osmanska ekspanzija iz temelja utjecala na sudbinu Hrvatske i Ugarske, zbog čega je ujedno ova svestrana tema gotovo nepresušna. Istaknuo bih nekoliko značajnih povjesničara zadnjih desetljeća koji su se bavili ovom temom – Alexander Buczynski, Milan Kruhek, Fedor Moaçanin, Dragutin Pavličević, Hrvoje Petrić, Nataša Štefanec i drugi iz Hrvatske, te Zoltán Péter Bagi, István Czigány, György Domokos, József Kelenik, István Kenyeres i Imre Szántó, kao i moja djela, iz Mađarske (usp. Dodatak 2). Posebno sam ponosan što sam imao priliku sudjelovati u pregledavanju i iskapanju utvrde Bajcsavár/Weitschawar (Slika 4), koja je podignuta uz

Slika 4. Géza Pálffy tijekom arheoloških iskopavanja utvrde Bajcsavár.

Fig. 4. Géza Pálffy in the archaeological excavation of the Fortress of Bajcsavár.

(the *Königsstadt*), and Vienna (the *Kaiserstadt*).

7. How would you rate the historiographical approach to the research of the Military Frontier in Croatia and Hungary? Although the situation is certainly better today, it is still an area of research that carries with it various negative connotations in certain segments - primarily the issue of Vlachs, Vlach immigration, Vlach identities in the Croatian historical area, etc. What is the situation in Hungary?

The Military Frontier (Croatian *Vojna krajina*) or its sixteenth- and seventeenth-century predecessor, the border defence system against the Ottomans, has traditionally been a central topic in both countries for over a century. This is completely understandable, as the Ottoman expansion fundamentally determined the fate of both Croatia and Hungary, so this multifaceted research

topic is almost inexhaustible. The latest significant achievements include but are not limited to the

volumes written in the past decades by Alexander Buczynski, Milan Kruhek, Fedor Moaçanin, Dragutin Pavličević, Hrvoje Petrić, Nataša Štefanec, and others from Croatia, as well as the writings of Zoltán Péter Bagi, István Czigány, György Domokos, József Kelenik, Ist-

pomoć štajerskih staleža u istočnom dijelu Međimurja, tada u županiji Zala.⁷ Riječ je dakako o zajedničkoj austrijsko-ugarsko-hrvatskoj povijesnoj temi, budući da je prvi zapovjednik ove utvrde bio Juraj Zrinski (biografiju na hrvatskom 2001. izdala Nataša Štefanec⁸), a i dobar dio vojnika u utvrdi – usprkos činjenici da je podignuta na ugarskoj zemlji uz pomoć Štajerske – činili su Hrvati.

Iznimno mi je drago da je nekoliko studenata nastavilo u svojim disertacijama i publikacijama moja istraživanja u području vojne povijesti. András Oross iz Budimpešte, trenutni mađarski arhivski delegat u Beču, istražio je transformaciju vojnih poslova i granične obrane u Ugarskoj na kraju 17. st.⁹ Ferenc Végh iz Pécsa posvetio je cijele sveske povijesti graničnih utvrda Keszthelyja i Zalaegerszega, a njegova recentna istraživanja obrambenog sustava Međimurja doista su fascinantna. Smatram da bi ova recentna habilitacija trebala biti prevedena na hrvatski jezik, budući da je tema kojom se bavi od fundamentalnog značaja i za hrvatsku historiografi-

ván Kenyeres, and Imre Szántó, and my books from Hungary (cf. Appendix 2). Finally, I am especially proud that I also had the opportunity to take part in the investigation and archaeological excavation of the Fortress of Bajcsavár/Weitschawar (Fig. 4), built with Styrian help in the foreground of Muraköz/Međimurje in Zala County.⁷ This is also a joint Austrian, Hungarian and, of course, Croatian topic, as the first leader of the border fortress was called György Zrínyi/Juraj Zrinski (whose Croatian biography was published by Nataša Štefanec in 2001⁸), and a considerable part of the soldiers of the castle comprised Croats, although the stronghold was built on Hungarian land, with Styrian support.

It is a great pleasure for me that several of my students have continued my research in the field of military history in their doctoral dissertations and monographs. András Oross from Budapest, the current Hungarian archival delegate to Vienna, explored the transformation of the military affairs and border defence in Hungary at the end of the seventeenth century.⁹ Ferenc Végh from

⁷ Usp. Gyöngyi Kovács, Géza Pálffy, László Vándor, *Archäologische und schriftliche Quellen im Vergleich: Neuere Ergebnisse der Erforschung der Grenzburg Weitschawar (Bajcsavár) (1578–1600)*. U: *Archaeológiai Értesítő*, 125. (1998–2000) [2002] str. 85–119.

⁸ Usp. Nataša Štefanec, *Heretik Njegova Veličanstva: povijest o Jurju IV. Zrinskom i njegovu rodu*. Zagreb, 2001. 316 str.

⁹ Usp. András Oross, *A Magyar Királyság törökellenes határvédelmi rendszerének felszámolása és átszervezése [Likvidacija i reorganizacija sustava granične obrane protiv Osmanlija u Mađarskoj]*. Budimpešta, 2013. 356 str.

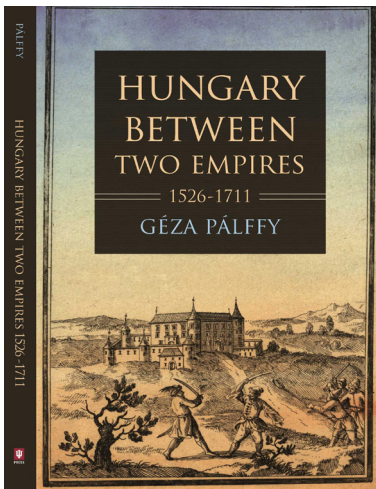
⁷ See: Gyöngyi Kovács, Géza Pálffy, László Vándor: *Archäologische und schriftliche Quellen im Vergleich: Neuere Ergebnisse der Erforschung der Grenzburg Weitschawar (Bajcsavár) [1578–1600]*. In: *Archaeológiai Értesítő*. (1998–2000) [2002] pp. 85–119.

⁸ See: Nataša Štefanec, *Heretik Njegova Veličanstva: povijest o Jurju IV. Zrinskom i njegovu rodu*. Zagreb, 2001. 316 p.

⁹ See: András Oross, *A Magyar Királyság törökellenes határvédelmi rendszerének felszámolása és átszervezése [Liquidation and Reorganization of the Border Defence System against the Ottomans in Hungary]*. Budapest, 2013. 356 p.).

ju.¹⁰

S druge strane, o Vlasima nema puno istraživanja u mađarskoj historiografiji vojne povijesti, budući da Vlasi nisu prisutni u pojasu graničnih utvrda sjeverno od Drave. Ipak, važno je istaknuti da su se – jednako kao i Srbi – naselili u značajnim brojkama u ugarske teritorije pod osmanskom vlašću te da su bili prisutni čak i u jugoistočnoj Transdanubiji, što je u konačnici dovelo do velikih promjena na etničkoj karti Ugarske. Istovremeno intenzivna militarizacija pograničja i zaleđa Vojne krajine tijekom 17. st. te uključivanje velikog broja populacije u obranu od Osmanlija nije isključivo fenomen Hrvatske, Slavonije ili Međimurja.

Slika/Fig. 5. Géza Pálffy, *Hungary between Two Empires 1526–1711* (Bloomington, 2021).

Pécs dedicated entire volumes to the history of the border castles of Keszthely and Zalaegerszeg, but his recent investigations on the defence system of Muraköz/Međimurje are also truly remarkable. I am positive that his habilitation dissertation written on this topic last year is worth being translated into Croatian, because this is of fundamental importance for Croatian historiography, as well.¹⁰

In Vlach research, on the other hand, Hungarian military historiography is not directly concerned, as the Vlachs did not take part in the border defence north of the Drava. However, it is important to note that, like the Serbs, they settled in quite significant numbers in the Hungarian territories occupied by the Ottomans, and they were present even in South-Eastern Transdanubia, which played a fundamental role in re-drawing the ethnic map of historic Hungary. At the same time, the intense militarization of the defence system along the border and its hinterland in the seventeenth century and the involvement of large masses of population in the defence against the Ottomans were not unique to the Croatian and Slavonian territories or Muraköz/Međimurje. It was rather a national phenomenon. This question is so important that in my monograph recently published by Indiana University Press in the United States, a separate chapter is dedicated to it (*Militarization and Self-Administration: Changes in Society*) when pre-

¹⁰ Usp. Ferenc Vég, *Zrínyiek a határok védelmében. A muraközi uradalom hadszervezete a kora újkorban* [Zrinski u obrani granice. Vojna organizacija Međimurja u ranome novom vijeku]. Pécs, 2020. 210 str.

¹⁰ See: Ferenc Vég, *Zrínyiek a határok védelmében. A muraközi uradalom hadszervezete a kora újkorban* [The Zrínyis Defending the Borders. The Military Organization of the Muraköz Estate in the Early Modern Age]. Pécs, 2020. 210 p.

Riječ je zapravo o fundamentalnom fenomenu koji je toliko važan da sam u svojoj najrecentnijoj monografiji posvetio jedno cijelo poglavlje (*Militarizacija i samoupravljanje: promjene u društvu*) temi značajnih socijalnih promjena 17. st.¹¹ (Slika 5).

Iako istraživanje vojnika-seljaka, hajduka i drugih elemenata vojske na graničnom prostoru (koji se protezao od Jadrana do Transilvanije stotinama kilometara) ima duboku tradiciju u Hrvatskoj i Mađarskoj, pa čak i Austriji¹², riječ je o temi o kojoj bi se mogle napisati nebrojene nove studije.

8. Možete li izdvojiti nekoliko povijesnih pretpostavki koje su aktualne u široj mađarskoj javnosti – kao što je u hrvatskom slučaju primjerice priča da je „Zrinsko-frankopanska urota“ bila borba za samostalnu Hrvatsku – a koje Vas posebno smetaju? Kako se kao znanstvenik boriti protiv „povijesnih zabluda“ koje daju potpuno iskrivljenu sliku prošlosti?

U slučaju mađarske i hrvatske povijesne svijesti u javnosti – uključujući i studente – vidljivo je da se teško prihvaća kako u kontekstu ranoga novog vijeka nije dobro razmišljati u okvirima nacionalnih država i nacionalnih narativa, čak i ako današnja ideja nacija ima ranomoderne korijene. U 16. i 17. stoljeću

senting the major social changes of the seventeenth century (Fig. 5).¹¹

Although the research of soldier peasants, hajduks, and other military elements has a strong tradition in Croatia and Hungary, and even in Austria¹², countless more case studies could be written about this topic in connection with the border protection stretching over hundreds of kilometres from the Adriatic Sea to Transylvania.

8. Can you single out a few historical assumptions that are current in the wider Hungarian public - such as in the Croatian case, for example, the story that the “Zrinsko-Frankopanska urota” was a struggle for an independent Croatia - that particularly bother you? How do you, as a scientist, fight against “historical misconceptions” that give a completely distorted picture of the past?

In my view, for both Hungarian and Croatian historical public consciousness, including university students, the hardest thing to accept is that in the context of the early modern age, it is not fortunate to think within the frames of nation-states and national narratives,

¹¹ Usp. Géza Pálffy, *Hungary between Two Empires 1526–1711*. Bloomington, 2021. xxxiv + 284 str., poglavlje II/5, str. 167–175.

¹² Dovoljno je spomenuti monografiju Karla Kaseru koja je prevedena i na hrvatski: *Slobodan seljak i vojnik. Povojačenje agrarnog društva u Hrvatsko-slavonskoj Vojnoj krajini (1535–1881)*. Zagreb, 1997. 272 + 256 str.

¹¹ See: Géza Pálffy, *Hungary between Two Empires 1526–1711*. Bloomington, 2021. xxxiv + 284 p., chapter II/5, pp. 167–175.

¹² It is enough to mention the German monograph by Karl Kaser also published in Croatian: *Freier Bauer und Soldat. Die Militarisierung der agrarischen Gesellschaft an der kroatisch-slavonischen Militärgrenze [1535–1881]*. Wien, 1997. 688 p., and *Slobodan seljak i vojnik. Povojačenje agrarnog društva u Hrvatsko-slavonskoj Vojnoj krajini [1535–1881]*. Zagreb, 1997. 272 + 256 p.

još uvijek ne postoje nacionalne države, tako da je projiciranje tog koncepta u prošlost anakronizam. Transnacionalni pristup mnogo je zahvalniji, pogotovo s obzirom na to da je Europa u ranome novom vijeku još uvijek većinski satkana od dinastičkih država. Kraljevstvo Ugarske i Hrvatske, u uniji od 1102., pripadalo je jednoj takvoj državi – srednjoeuropskoj Habsburškoj Monarhiji – gotovo 400 godina (počevši od 1526. do 1918.). Zajedno su se borili protiv Osmanskog Carstva, prave supersile ili svjetskog carstva – više od dva stoljeća. Stoga je nerazumno govoriti o mađarskoj nacionalnoj nezavisnosti ili nacionalnoj vojsci u ovome periodu iz današnje perspektive iako je mađarska historiografija od sredine 19. stoljeća nadalje često tako gledala na rani novi vijek – primjerice u slučaju Nikole Zrinskog Čakovečkog u 17. stoljeću. Dakako, isto se onda može primijeniti i na slučaj tzv. Zrinsko-frankopanske urote, koja nije bila rat za hrvatsku nezavisnost. Jednako tako niti ustanak Istvána Bocskajija (1604.–1606.) ili pak pohodi transilvanijskih prinčeva protiv Habsburgovca u Ugarskoj tijekom 1620-ih i 40-ih, nisu bili ratovi za mađarsku nezavisnost. Transformacija takvih interpretacija i stajališta veoma je zahtjeva, pogotovo jer su takva shvaćanja još i u vrijeme moje mature 1989. zauzimala retke udžbenika povijesti. Već sam bio istraživač kada sam, usred susreta s ovim mitovima i predrasudama, počeo shvaćati fundamentalnost problema.

Stoga je u kontekstu Ugarske i Hrvatske tijekom ranoga novog vijeka ključno razmišljati unutar okvira Habsburške Monarhije. Žarki sam zagovaratelj takvog pristupa te sam ga prezentirao već u svojoj prvoj monografiji koja se bavila 16. stoljećem, objavljenoj 2009. u SAD-

even if the modern ideas of nations certainly have early modern origins. In the sixteenth and seventeenth centuries, there were still no nation-states at all, so the projection of this concept back to the past is an anachronism. A transnational approach is much more justifiable, as Europe was still largely made up of dynastic states at that time. The Kingdom of Hungary and Croatia, forming a union since 1102, belonged to such a power, the Central European Habsburg Monarchy, for nearly four hundred years beginning with 1526. They fought against the Ottoman Empire, really a superpower or world empire, for more than two centuries. It is, therefore, unreasonable to talk about Hungarian national independence or a Hungarian national army in this period, even if Hungarian historiography frequently did so from the mid-nineteenth century onwards – from a contemporary point of view – in connection with the seventeenth-century Miklós Zrínyi/Nikola Zrinski Čakovečki, for example. Accordingly, of course, the *Zrinsko-frankopanska urota* was not a Croatian war of independence. Likewise, the uprising of István Bocskai in the early seventeenth century and the campaigns of the Transylvanian princes against the Habsburgs in Hungary in 1620s and 1640s were not those, either. The transformation of this attitude is so difficult because even at the time of my matriculation in 1989, this concept was still taught in Hungary. I was already a researcher when I realized this fundamental problem and was faced these myths and prejudices.

In terms of the early modern history of the Kingdom of Hungary and Croatia, it is, therefore, imperative to think in the framework of the Habsburg Monarchy. I am a fervent “champion” of this

u.¹³ Pitanjem sam se nastavio baviti i na slučaju 17. stoljeća u jednom članku, do sad objavljenom na pet jezika (njemački, francuski, talijanski, ruski i mađarski, usp. Dodatak 2).¹⁴ Spomenuti rad ne prezentira 17. stoljeće kao eru ratova za mađarsku nezavisnost, već unutar okvira povezanosti Habsburške Monarhije i Ugarskog Kraljevstva, kao i odnosa bečkog dvora s ugarskom elitom – riječ je o cijelom nizu raskida i kompromisa (1608., 1622., 1646/47., 1681., 1711/12., 1790. i 1867.) koji su potrajali do suvremenog doba. S tim na umu, umjesto da Ugarsku vidimo kao „zanemarenu habsburšku koloniju“, možemo ju s pravom smatrati srednjoeuropskim predziđem, ali i svojevrsnom „žitnicom“ 16. i 17. stoljeća te, u jednom periodu, čak i značajnim izvorom prihoda. Naime, tijekom spomenutog perioda proizvodnja bakra u rudnicima uzduž rijeke Garam (slov. Hron) bila je značajna čak i u europskim razmjerima, a potražnja za bakrom iskopanim u Besztercebányaju (njem. Neusohl, danas Banská Bystrica u Slovačkoj) bila je visoka čak i u njemačkim i španjolskim krajevima.

U hrvatskom slučaju ovo je pitanje još kompleksnije. Prvaci hrvatske političke elite, kao što su Zrinski, Draškovići ili Erdődyji, djelovali su jednako na političkoj pozornici Hrvatske koliko i Ugarske, pa čak i Habsburške Monarhije u cjelini. Točnije, bili su uključeni u politička zbivanja u Zagrebu i Varaždi-

approach as it is already attested by my first monograph on the sixteenth century published in the United States in 2009.¹³ Regarding the seventeenth century, I undertook a similar task in my synthesizing study published in five languages (German, French, Italian, Russian, and Hungarian, cf. Appendix 2) so far.¹⁴ This paper no longer presents this era as wars of independence, but in the framework of connections between the Habsburg Monarchy and the Kingdom of Hungary, as well as between the court in Vienna and the Hungarian elite, which were a series of ruptures and compromises (in 1608, 1622, 1646/47, 1681, 1711/12, 1790, and 1867) lasting until the modern era. Against this background, instead of a “neglected Habsburg colony”, Hungary can be rightly regarded as the sixteenth- and seventeenth-century bulwark and larder of Central Europe, and, for some time, even its important source of income. During the same period, the significant copper production of the mines along the Garam River continued to stand out by European standards, and the demand for copper mined in Besztercebánya (German Neusohl, today Banská Bystrica, Slovakia) was high even in German and Spanish territories.

From the Croatian point of view, the question is even more complex. The leaders of the Croatian political elite,

¹³ Usp. Géza Pálffy, *The Kingdom of Hungary and the Habsburg Monarchy in the Sixteenth Century*. New York, 2009. xviii + 410 str.

¹⁴ Vidi najopširniju njemačku verziju: Géza Pálffy, *Jahrhundert von Trennungen und Ausgleichen. Die Geschichte des Königreichs Ungarn im 17. Jahrhundert in einem neuen Licht*. U: *Historisches Jahrbuch*, 137. (2017) str. 248–267.

¹³ See: Géza Pálffy, *The Kingdom of Hungary and the Habsburg Monarchy in the Sixteenth Century*. New York, 2009. xviii + 410 p.

¹⁴ See the most extensive German version: Géza Pálffy, *Jahrhundert von Trennungen und Ausgleichen. Die Geschichte des Königreichs Ungarn im 17. Jahrhundert in einem neuen Licht*. In: *Historisches Jahrbuch*, 137. [2017] pp. 248–267

nu, sabore u Pozsonju/Požunu (njem. Pressburg, danas Bratislava u Slovačkoj) i Sopronu (njem. Ödenburg), kao i u zbivanja na habsburškom imperijalnom dvoru u Beču. Istovremeno su morali održavati veze s vladajućim tijelima u Grazu (tj. tijelima Unutarne Austrije), posebno s Dvorskim ratnim vijećem (njem. *Innerösterreichischer Hofkriegsrat*), budući da su Hrvatska i Slavonska vojna krajina bile upravljane iz Graza od 1578. do ranog 18. stoljeća. Sve navedeno značilo je da su ugarski i hrvatski političari (velikaši i ostali plemići) imali mnogo kompleksniji sustav lojalnosti i identiteta nego li to imaju njihovi suvremeni nasljednici, a da i ne spominjemo njihovu raznolikost znanja jezika. Primjerice, hrvatski ban Nikola Zrinski Čakovečki odlično je poznao latinski (službeni jezik Ugarske), njemački (jezik sporazumijevanja Monarhije), a uz mađarski i hrvatski – svoja dva materinja jezika – pričao je i talijanski te čak i nešto malo turskoga. Raznolikost u lojalnostima, identitetima i znanju jezika nije bila rijetkost među nadnacionalnom aristokracijom Ugarske i Hrvatske. Ako želimo upoznati njihov svijet, okolnosti i mogućnosti moramo pratiti njihove korake što je dakako veliki izazov. Nacionalno romantiziranje u tome nije od pomoći. Ipak, treba istaknuti kako to ne znači da ne bismo trebali biti predani patrioti – bilo u Zagrebu ili Budimpešti. Odbacivanje nacionalnog romantiziranja ne znači i odbacivanje patriotizma.

Važno je da zajedničku ugarsku, hrvatsku, austrijsku, pa čak – moram dodati – i slovačku i rumunjsku povijest ne prisvaja niti jedna nacija niti historiografija. Zajednička ugarsko-hrvatska država, koja je pokrivala veliki dio Karpatskog bazena, bila je višestoljetna multietnička i multikulturalna državna

such as the Zrinyis, the Draskovicses/Draškovići and the Erdődys, had a part to act equally on the political stages of the Kingdom of Croatia and the Kingdom of Hungary, and even on that of the Habsburg Monarchy. That is, they were engaged in politics in Zagreb and Varaždin, in the diets of Pozsony (German Pressburg, today Bratislava, Slovakia) or Sopron (German Ödenburg), as well as in the Habsburg court in Vienna. At the same time, they needed to have the right connections in the governmental bodies of Graz, especially the Inner Austrian War Council (German Innerösterreichischer Hofkriegsrat), since the Croatian and Slavonian Border Fortress Captaincies General were centrally managed from there between 1578 and the early eighteenth century. All this means that a contemporary Hungarian or Croatian politician had a much more complex system of loyalties and identities than their modern successors, not to mention their diverse language skills. The Croatian Ban Miklós Zrínyi/Nikola Zrinski Čakovečki, for example, had an excellent command of Latin (the official language of Hungary), German (the mediating language of the monarchy) in addition to his Hungarian and Croatian mother tongues, and he also spoke Italian and even some Turkish. At the same time, this diversity in terms of loyalty, identity, and the languages spoken was not rare among the supranational Hungarian–Croatian aristocrats. If we try to get to know their world, situation, and opportunities, we must follow in their footsteps, which is certainly a huge challenge. National romance does not help much in it. Nevertheless, I would like to stress that this does not mean that we should not be committed patriots, either in Zagreb or in Budapest. The two do not exclude each other.

tvorevina. Posljedično tome istraživa-
nje njene prošlosti također je zajednič-
ki poduhvat. Dopustite mi da rečeno
egzemplificiram na jednom represen-
tativnom primjeru. Prije otprilike 15
godina otkrio sam pismo pozivnice na
zajednički Hrvatsko-slavonski sabor iz
1558., tijela koje je prethodilo današ-
njem Hrvatskom saboru. Pozivnicu
sam otkrio ne u Zagrebu ili Budim-
pešti, čak niti u Beču, već u arhivima
obitelji Erdődy koji se čuvaju u Slovač-
kom nacionalnom arhivu u Bratisla-
vi. S obzirom na važnost spomenutog
dokumenta odlučio sam ga objaviti na
hrvatskom, čime je ujedno postao i di-
jelom recentne povijesti hrvatskog par-
lamenta.¹⁵

9. Iz Vašeg opusa istraživanja vidljivo je da se bavite širokim spektrom tema – od političke povijesti, preko primjerice povijesti običajnog prava Krajine, pa sve do najrecentnijih različitih pitanja simbolizma vlasti (razvoj hrvatske zastave, trenutno povijest Krune sv. Stjepana) itd. Nažalost danas je u historiografiji sve vidljiviji trend specijalizacije istraživača za sve uža područja. Smatrate li da je takav pristup dobar ili ne? Kako uspijevate popratiti relevantnu literaturu tolikog spektra tema, još k tome na nekoliko svjetskih jezika?

Doista, u usporedbi s većinom svojih kolega, istražujem prilično širok raspon tema, čak i unutar područja ranonovo-

However, it is important that the common Hungarian, Croatian, and Austrian, and even – I must add – Slovak and Romanian history would not be appropriated by any nation or historiography. The common Hungarian–Croatian state, covering a large part of the Carpathian Basin, was a multi-ethnic and multi-cultural state formation for centuries. Consequently, its research is also a joint task. Let me highlight this with another representative example. A decade and a half ago, I discovered a letter of invitation to the Joint Croatian-Slavonian Diet of 1558, the forerunner of today's Croatian Parliament (the *Sabor*), not in Zagreb or Budapest, or even Vienna, but in the archives of the Erdődy family preserved in the Slovak National Archives, in Bratislava. Due to its importance, I also published it in Croatian, so it became part of the latest Croatian parliamentary history, as well.¹⁵

9. From your opus of research it is evident that you deal with a wide range of topics - from political history, through for example the history of the military jurisdiction, to the most recent issues of the symbolism of power (development of the Croatian flag, currently the history of the Crown of St. Stephen), etc. Unfortunately, today in historiography there is an increasingly visible trend of specialization of researchers in ever narrower areas. Do you think such an approach is

¹⁵ Usp. Géza Pálffy, *Jedan od temeljnih izvora hrvatske povijesti: Pozivnica zajedničkog hrvatsko-slavonskog sabora iz 1558. godine*. U: *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, 23. (2005) str. 47–61.

¹⁵ See: Géza Pálffy, *Jedan od temeljnih izvora hrvatske povijesti: Pozivnica zajedničkog hrvatsko-slavonskog sabora iz 1558. godine*. In: *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU*, 23. [2005] pp. 47–61.

vjekovne povijesti. Postoji nekoliko razloga zašto sam od svoje izvorne teme – granične obrane u Ugarskoj i Hrvatskoj protiv Osmanlija – došao do proučavanja povijesti Krune sv. Stjepana i ugarske krunidbe Habsburgovaca. S jedne strane, otvorena sam ličnost koja jednako voli raditi sa stranim kolegama i u interdisciplinarnim projektima. Dobar primjer spomenutog je istraživanje hrvatske migracije u 16. stoljeću, što je uključivalo stvaranje mojih prvih hrvatskih znanstvenih kontakata, arhivsko istraživanje i redovito stjecanje novije hrvatske literature jer, nažalost, ponekad čak i najvažnije hrvatske historiografske monografije ne dolaze u Nacionalnu knjižnicu Széchényi u Budimpešti, kao što i u Zagrebu nedostaju neki osnovni mađarski noviteti. To je definitivno nešto što bi se trebalo promijeniti u budućnosti! Međutim, to zahtijeva veću otvorenost i suradnju znanstvene i kulturne politike obiju zemalja. Istodobno moram samokritički dodati da, nažalost, to nije prihvatljivo svim kolegama iz Mađarske iz jezičnih i drugih razloga...

Za interdisciplinarnu suradnju dobar je primjer istraživanje nadgrobnih ploča iz 16. i 17. stoljeća, koje se također pretvorilo u jedan od mojih hobija. Zajedno sa Zuzanom Ludikovom, mojom dragom slovačkom povjesničarkom umjetnosti iz Bratislave, i Árpádom Mikóm iz Budimpešte, objavili smo nadgrobnne spomenike iz crkava nekih većih gradova povijesne Ugarske (Győr, Požun/Bratislava, Lőcse/Levoča, Szepeshely/Spišská Kapitula, Turócszentmárton/Martin). Oni uključuju i nadgrobnne spomenike nekolicine članova obitelji Drašković i Erdődy, što znači da su relevantni i s hrvatske točke gledišta. Stoga sam iz vojne povijesti lako mogao doći do istraživanja odnosa između

good or not? How do you manage to follow the relevant literature of such a range of topics (that is also in several world languages)?

Indeed, compared to most of my colleagues, I research a fairly wide range of topics, even within the field of early modern history. There are several reasons why I got from my original topic, the border defence in Hungary and Croatia against the Ottomans, to studying the history of the Holy Crown and the Hungarian coronation of the Habsburgs. On the one hand, I am an open personality who equally likes working together with foreign colleagues and in interdisciplinary projects. A good example of the former is the aforementioned research of the Croatian migration in the sixteenth century, which involved making my first Croatian scientific contacts, doing archival research, and regular acquisition of recent Croatian literature, because, unfortunately, sometimes even the most important Croatian historical monographs do not get to the National Széchényi Library in Budapest, just as some basic Hungarian novelties are missing in Zagreb. This is definitely something that should be changed in the future! However, this requires greater openness and cooperation on the part of both countries' scientific and cultural policies. At the same time, I have to add self-critically that, unfortunately, not all colleagues in Hungary are receptive to this for linguistic and other reasons...

For interdisciplinary cooperation, on the other hand, a good example is the research of tombstones from the sixteenth and seventeenth centuries, which also turned into one of my hobbies. Together with Zuzana Ludiková, my dear Slovak art historian colleague

vojne elite i aristokracije, kao i odnosa ugarskih staleža i dvora u Beču.

U mladoj dobi od samo trideset godina imao sam priliku sažeti povijest Ugarske koja je u 16. stoljeću podijeljena na tri dijela.¹⁶ Iz toga ne samo da sam naučio mnogo, već sam prepoznao da uz specijalističke monografije postoji i potreba za sveobuhvatnim sažecima. Oba pristupa imaju različitu funkciju i zahtijevaju povjesničare različitih dispozicija i vještine pisanja, ali oba su ključna za ponovnu procjenu određenog povijesnog razdoblja ili podteme. To je zato što studenti, a kamoli (opća) javnost, rijetko čitaju specijalističke monografije, ali sažetci različitih razdoblja utemeljeni na monografijama s novim pristupom mogu oblikovati stavove studenata i nastavnika povijesti, pa čak i povijesno znanje javnosti. Što se mene tiče, jako mi se sviđaju obje metode rada, osnovno istraživanje i pisanje sažetaka. Naravno, velik je izazov za potonje da prate višezjezičnu literaturu koja se stalno povećava, ali kao što mnogi moji kolege znaju, ja sam strastveni kolekcionar knjiga. Čak sam na svom radnom mjestu od najnovijih subvencija uspio stvoriti veliku *Bibliothecu Pálffyana* – kako moji kolege ljubazno nazivaju tu kolekciju knjiga. Sastoji se od brojnih svezaka na engleskom, njemačkom, španjolskom, češkom, slovačkom i, dakako, hrvatskom jeziku o povijesti ranonovovjekovne srednje Europe, a mnogi svesci nisu dostupni nigdje drugdje u Mađarskoj.

Konačno, važan aspekt širenja tema istraživanja jest da sam ja tip povjesničara kojeg gotovo uvijek usmjeravaju

from Bratislava, and Árpád Mikó from Budapest, we published funerary monuments from the churchyards of some major towns of historic Hungary (Győr, Bratislava, Lőcse/Levoča, Szepeshely/Spišská Kapitula, Turócszentmárton/Martin). These include the tombstones of several members of the Draskovics/Drašković and Erdődy families, which means that they are also relevant from a Croatian point of view. From military history, therefore, I could easily get to researching the relationship between the military elite and aristocracy, as well as that of the Hungarian estates and the court in Vienna.

At the young age of only thirty, I had the opportunity to summarize the history of Hungary that was divided into three parts in the sixteenth century.¹⁶ From this, I not only learnt a lot but also recognized that, in addition to specialist monographs, there is also need for comprehensive summaries. Each has a different function and requires historians of different disposition and writing skills, but both are essential for the reassessment of a certain historical era or subtheme. This is because students only rarely read specialist monographs, let alone the general public, but the summaries of different periods based on monographs with a novel approach can shape the attitudes of students and history teachers or even the historical knowledge of the public. As far as I am concerned, I am really fond of both working methods, basic research, and summary writing. Of course, it is a big challenge for the latter to follow the ever-increasing multilingual literature,

¹⁶ Usp. Géza Pálffy, *A tizenhatodik század története [Povijest Ugarske u 16. stoljeću]*. Budimpešta, 2000. 280 str.

¹⁶ See: Géza Pálffy, *A tizenhatodik század története [The History of Sixteenth-Century Hungary]*. Budapest, 2000. 280 p.

izvori. Moja doktorska disertacija o vojnoj jurisdikciji u 16. i 17. stoljeću, moje knjige o vojnoj kartografiji, a djelomično i moje istraživanje hrvatsko-ugarških odnosa, u osnovi su počeli otkrivanjem novih izvora (arhivskih dokumenata i zemljovida graničnih utvrda, itd.) od velike važnosti. Plemička diploma (lat. *litterae armales*) Ivana Budora iz 1610., koje se čuva u Zagrebu, jedan je od posebnih zajedničkih izvora mađarske i hrvatske historiografije. Prema našim trenutnim saznanjima riječ je o najranijem dokumentu koji sadrži sjedinjeni grb Dalmacije, Hrvatske i Slavonije.¹⁷

Sve navedeno važno je i za moju zadnju temu istraživanja, proučavanje ugarske krune i krunidbe Habsburgovaca. Prije gotovo dva desetljeća, u *Bayerisches Staatsarchiv* u Münchenu, otkriven je red sjedenja javne večere 3. studenog 1527. u Székesfehérváru povodom krunidbe kralja Ferdinanda I. Habsburškog (1526.–1564.). Iako sam tada očekivao da se o tome ne bi mogla napisati ni kratka monografija,¹⁸ nakon što sam

but as many colleagues of mine know, I am a keen collector of books. I have even managed to create a major *Bibliotheca Pálffyana* at my place of work from my latest grant, as my colleagues kindly refer to it. It comprises numerous volumes in English, German, Spanish, Czech, Slovak and, of course, Croatian on the history of early modern Central Europe that are not available anywhere else in Hungary.

Finally, an important aspect of the increase of the research topics is that I am the sort of historian who is almost always directed by the sources. My doctoral dissertation on military justice in the sixteenth and seventeenth centuries, my books on military cartography and partly even my research of the Croatian–Hungarian relations basically started with the discovery of new sources (a document and a map of the border fortresses) of key importance. János/Ivan Budor's new coat-of-arms letter (Latin *litterae armales*) from 1610, preserved in Zagreb, is one of the special common sources of Hungarian and Croatian historiography. According to our current knowledge, this is the earliest document to contain the united coat of arms of Dalmatia, Croatia, and Slavonia.¹⁷

The statement above is also relevant for

¹⁷ Usp. Géza Pálffy, *Plemićka obitelj Budor iz Budrovca u razdoblju od 15. do 18. stoljeća*. U: *Podravina: Časopis za multidisciplinarna istraživanja*, 2. (2003) broj 3, str. 5–75.; Nikša Stančić, Dubravka Peić Čaldarović, *Prvi sjedinjeni grb Kraljevstava Dalmacije, Hrvatske i Slavonije iz 1610. godine*. U: *Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Razred za društvene znanosti*, broj 516. (50.), (2013), str. 71–93.

¹⁸ Usp. na mađarskom: Géza Pálffy, *Koronázási lakomák a 15–17. századi Magyarországon. Az önálló magyar királyi udvar asztali ceremóniarendjének kora újkori továbbéléséről és a politikai elit hatalmi reprezentációjáról [Krunidbeni domjenci u Ugarskoj*

¹⁷ See: Géza Pálffy, *Plemićka obitelj Budor iz Budrovca u razdoblju od 15. do 18. stoljeća*. In: *Podravina: Časopis za multidisciplinarna istraživanja*, 2. [2003] Nr. 3, pp. 5–75.; Nikša Stančić, Dubravka Peić Čaldarović, *Prvi sjedinjeni grb Kraljevstava Dalmacije, Hrvatske i Slavonije iz 1610. godine*. In: *Rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Razred za društvene znanosti*, Nr. 516. (50.), (2013), pp. 71–93.

temu istražio u širem kontekstu, prepoznao sam da krunidbe ugarskih kraljeva i kraljica, kao ni suvremena povijest Svete krune (lat. *Sacra Corona*), nisu sustavno istraživane. To je bilo zapanjujuće jer je to jedna od najvažnijih svečanosti ugarsko-mađarske povijesti i najvrijednija povijesna relikvija Mađara. Međutim, moj rad u arhivima ubrzo je otkrio da uz Beč, Budimpeštu i Bratislavu, arhivi Venecije, Rima, Španjolske, Bruxellesa i drugih dijelova Europe sadrže mnoštvo izvora vezanih uz tu temu. Štoviše, to je također zajednička tema, s obzirom na to da su ugarski vladari u ranom novom vijeku većinom – osim Ivana Zapolje (1526.–1540.) – pripadali kući Habsburg, zbog čega je i većina krunidbi održana u Požunu/Pressburgu, a od 1608. do 1784. u dvorcu u Požunu (Bratislavskom dvorcu) Sveta se kruna najčešće čuvala.

Bio je dar sudbine, na moje veliko zadovoljstvo, da je moj prijedlog opsežnog istraživačkog projekta za sustavno istraživanje ove tematike dobio potporu u okviru tzv. *Lendület/Momentum* programa financiranja Mađarske akademije znanosti u ljeto 2012. Kao rezultat

između 15. i 17. stoljeća. O ranonovovjekovnom preživljavanju ceremonijalnog poretka stola samostalnog ugarskog kraljevskog dvora i političkoj reprezentaciji vladajuće elite]. U: *Századok*, 138. (2004) No. 5, str. 1005–1101.; Za kraču njemačku verziju vidi: Géza Pálffy, *Krönungsmähler in Ungarn im Spätmittelalter und in der Frühen Neuzeit. Weiterleben des Tafelzeremoniells des selbständigen ungarischen Königshofes und Machtrepräsentation der ungarischen politischen Elite*. Teil 1–2. U: *Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung*, 115. (2007) Heft 1–2. str. 85–111 i 116 (2008) Heft 1–2. str. 60–91.

my latest research topic, the study of the Hungarian crown and the Habsburg coronations. Nearly two decades ago, the seating order of the public dinner held on 3 November 1527 in Székesfehérvár to celebrate the coronation of King Ferdinand I of Habsburg (1526–1564) was discovered in the *Bayerisches Staatsarchiv* in Munich. Although at that time I did not expect that even a short monograph could be written about this¹⁸, after investigating the topic in a broader context, I recognized that neither the coronations of Hungarian kings and queens nor the modern history of the Holy Crown (Latin *Sacra Corona*) had been systematically explored before. This was rather astonishing, as this is one of the most important ceremonies in Hungarian history and the most valuable historical relic of the Hungarians. However, my work in the

¹⁸ See: Hungarian, see *Koronázási lakomák a 15–17. századi Magyarországon. Az önálló magyar királyi udvari asztali ceremóniarendjének kora újkori továbbéléséről és a politikai elit hatalmi reprezentációjáról* [Coronation banquets in Hungary between the fifteenth and seventeenth centuries. On the early modern survival of the table ceremony order of the independent Hungarian royal court and the political representation of the power elite]. In: *Századok*, 138. [2004] No. 5, pp. 1005–1101. For its shorter version in German, see *Krönungsmähler in Ungarn im Spätmittelalter und in der Frühen Neuzeit. Weiterleben des Tafelzeremoniells des selbständigen ungarischen Königshofes und Machtrepräsentation der ungarischen politischen Elite*. Teil 1–2. In: *Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung*, 115. [2007] Heft 1–2. pp. 85–111 and 116 [2008] Heft 1–2. pp. 60–91

toga mogla se osnovati *Holy Crown Research Group* („Momentum istraživački tim za Svetu krunu“), međunarodni interdisciplinarni istraživački tim koji nadzirem. Članovi tima su prije svega povjesničari i filolozi te numizmatičari i povjesničari umjetnosti, kao što je ranije spomenuta Zuzana Ludikova iz Slovačke nacionalne galerije. Temeljito razumijevanje povijesti ugarske krune i krunidbe u ranom novom vijeku može se postići samo suradnjom brojnih disciplina te zajedničkim radom domaćih i stranih istraživača. Nitko nije sposoban to postići sam. Osim toga, istraživanje te teme bio je višegodišnji dug mađarske akademske zajednice. Bilo je, zapravo, poražavajuće za nas Mađare da su naši slovački kolege stekli značajnija postignuća na tom području od nas. U suradnji s njima, među ostalim, uspjeli smo posljednjih godina ostvariti važan iskorak na tom području. Ovdje ću se samo osvrnuti na naše glavne zaključke, budući da je Nataša Štefanec nedavno detaljno prikazala naš rad na hrvatskom jeziku.¹⁹

Kao rezultat sustavnih temeljnih interdisciplinarnih istraživanja, u proteklih desetak godina objavili smo preko dvadesetak svezaka (monografije, prikupljene studije, katalozi, izdanja časopisa) i izdali više od 300 studija u vodećim mađarskim i stranim časopisima na trinaest jezika (usp. Dodatak 1-2). Zahvaljujući tome, na nov su način objašnjene Sveta kruna i krunidbe

archives soon revealed that in addition to Vienna, Budapest, and Bratislava, the archives of Venice, Rome, Spain, Brussels, and other parts of Europe contain plenty of sources related to this topic. Moreover, this is also a shared theme, since the majority of Hungarian rulers – except for János Szapolyai (1526–1540) – were Habsburgs in the early modern period, most of their coronations were held in Pozsony/Pressburg (Bratislava, the current capital of Slovakia), and, from 1608 to 1784, the Holy Crown was mostly preserved in the Castle of Pozsony.

It was a gift from the destiny that, to the great pleasure of mine, my proposal for a large-scale research project for the systematic investigation of the subject won support under the funding scheme of the so-called *Lendület/Momentum* programme of the Hungarian Academy of Sciences in the summer of 2012. As a result of this, the *Holy Crown Research Group*, an international interdisciplinary research team supervised by me, could be established. Its members include historians and philologists as well as numismatists and art historians, such as the aforementioned Zuzana Ludiková from the Slovak National Gallery. The thorough understanding of the history of the Hungarian crown and coronations in the early modern period can only be achieved through the cooperation of many disciplines, the joint work of domestic and foreign researchers. No one is capable of achieving this alone. In addition, the exploration of the topic was a long-standing debt of Hungarian scholarship. It was, in fact, shameful for us Hungarians that our Slovak colleagues gained more significant achievements in this field than we did. In collaboration with them, among others, we have been able to make a

¹⁹ Usp. Nataša Štefanec, *Kruna sv. Stjepana, krunidbene ceremonije ugarskih vladara i doprinos mađarske historiografije hrvatskoj heraldici i veksilologiji*. U: *Radovi Zavoda za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, 51. (2019) broj 2, str. 437–443.

ugarskih kraljeva i kraljica (posebno onih iz 1622.: Sopron, 1625.: Sopron, 1830.: Požun, i 1916.: Budimpešta, kojima smo posvetili zasebne sveske), kao ranonovovjekovni habsburško-ugarski odnosi. Ako gledamo samo naše knjige objavljene na svjetskim jezicima, posebno treba spomenuti povijest Svete krunice i krunidbe u Ugarskoj od 1000. do 1916.²⁰, predstavljenu međunarodnoj javnosti na engleskom jeziku. Uz mene je koautor bio i profesor János M. Bak, poznati medijevalist, mentor mnogih hrvatskih povjesničara koji su studirali na CEU-u. Ponosan sam i na opsežan katalog krunidbenih medalja na engleskom²¹, koji je također imao prethodnice na slovačkom i rumunjskom jeziku. Osim toga, objavili smo intrigantnu monografiju na njemačkom²² s povjesničarkom umjetnosti Enikőm Buzási o najranijem autentičnom, detaljnom i šarenom prikazu Svete krunice. Prikaz je nastao u Augsburgu na temelju slike poslana iz bečkog dvora Ferdinanda I., a preživio je u knjizi o povijesti dinastije Habsburg, koja se trenutno čuva u Münchenu.

²⁰ Usp. János M. Bak, Géza Pálffy, *Crown and Coronation in Hungary 1000–1916 A.D.* Budimpešta, 2020. 264 str.

²¹ Usp. Ferenc Gábor Soltész, Csaba Tóth, Géza Pálffy, *Coronatio Hungarica in Nummis. Medals and Jetons from Hungarian Royal Coronations 1508–1916.* Budimpešta, 2019. 416 str.

²² Usp. Enikő Buzási, Géza Pálffy, *Augsburg – Wien – München – Innsbruck. Die frühesten Darstellungen der Stephanskronen und die Entstehung der Exemplare des Ehrenspiegels des Hauses Österreich. Gelehrten- und Künstlerbeziehungen in Mitteleuropa in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts.* Budimpešta, 2015. 168 str.

fundamental change in this field in recent years. Here I will only refer to our main findings, as Nataša Štefanec has recently given a detailed account of our work in Croatian.¹⁹

As a result of systematic basic interdisciplinary research, over the past decade or so, we published over twenty volumes (monographs, collected studies, catalogues, journal issues) and contributed more than 300 studies to leading Hungarian and foreign journals in thirteen languages (cf. Appendix 1–2). Thanks to these, a new light has been shed on the Holy Crown and the coronations of Hungarian kings and queens (especially those of 1622: Sopron, 1625: Sopron, 1830: Pozsony/Pressburg, and 1916: Budapest, to which we have dedicated separate volumes), as well as the early modern Habsburg–Hungarian relations. Considering only our books published in world languages, special mention must be made of the history of the Holy Crown and coronations in Hungary between 1000 and 1916²⁰, presented in English for the international general public. I co-authored it with Professor János M. Bak, a renowned medievalist had been, was the mentor of many of my Croatian historians studying at CEU. I am likewise proud of the comprehensive English catalogue of

¹⁹ See: Nataša Štefanec, *Kruna sv. Stjepana, krunidbene ceremonije ugarskih vladara i doprinos mađarske historiografije hrvatskoj heraldici i veksilologiji.* In: *Radovi Zavoda za hrvastaku povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu*, 51. [2019] Nr. 2, pp. 437–443.

²⁰ See: János M. Bak, Géza Pálffy, *Crown and Coronation in Hungary 1000–1916 A.D.* Budapest, 2020. 264 p.

Osim toga, istraživačka sreća pomogla mi je otkriti ne samo mađarska, nego i hrvatska nacionalna blaga. U riznici obitelji Esterházy u Forchtensteinu, uz najraniju ugarsku krunidbenu zastavu (1618.), otkrio sam najstariju poznatu zastavu Hrvatske koju je 1647. nosio László Esterházy tijekom krunidbe Ferdinanda IV. u Požunu (Slika 6). O tim zastavama/barjacima pisao sam u svesku na šest jezika (njemačkom, engleskom, mađarskom, hrvatskom, srpskom i slovačkom) koji je nedavno objavljen u Burgenlandu u Austriji²³, što jasno pokazuje moje težnje da objavim najvažnije novosti ne samo na svjetskim jezicima, već i na jezicima zemalja susjednih Mađarskoj.

Slika 6. Géza Pálffy ispred najstarije hrvatske zastave (1647.) u Esterházy riznici u dvorcu Forchtenstein (2012).

Fig. 6. Géza Pálffy in front of the oldest flag of Croatia of 1647 in the Esterházy treasury in Forchtenstein Castle (2012).

the coronation medals²¹, which also had antecedents in Slovak and Romanian languages. Furthermore, we published an intriguing German monograph²² together with Enikő Buzási art historian on the earliest authentic, detailed, and colourful depiction of the Holy Crown. It was made in Augsburg based on an image sent from court of Vienna and has survived in a book on the history of the Habsburg dynasty that is currently preserved in Munich.

Furthermore, the researcher's luck helped me to discover not only Hungarian, but even Croatian national treasures. In the treasury of the Esterházy family in Forchtenstein, in addition to the earliest Hungarian coronation flag (1618), I discovered the oldest known flag of Croatia, which was carried by László Esterházy in June 1647 during the coronation of Ferdinand IV in Pozsony/Pressburg (Fig. 6). I wrote about these banners in a six-language volume (German, English, Hungarian, Croatian, Serbian, and Slovak) recently published in Burgenland, Austria²³,

²¹ See: Ferenc Gábor Soltész, Csaba Tóth, Géza Pálffy: *Coronatio Hungarica in Nummis. Medals and Jetons from Hungarian Royal Coronations 1508–1916*. Budapest, 2019. 416 p.

²² See: Enikő Buzási, Géza Pálffy, Augsburg – Wien – München – Innsbruck. *Die frühesten Darstellungen der Stephanskronen und die Entstehung der Exemplare des Ehrenspiegels des Hauses Österreich. Gelehrten- und Künstlerbeziehungen in Mitteleuropa in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts*. Budapest, 2015. 168 p.

²³ See: Géza Pálffy, *Die Krönungsfahnen in der Esterházy Schatzkammer auf Burg Forchtenstein. Die Geschichte der Krönungsfahnen der Länder der Stephanskronen vom*

²³ Usp. Géza Pálffy, *Die Krönungsfahnen in der Esterházy Schatzkammer auf Burg Forchtenstein. Die Geschichte der Krönungsfahnen der Länder der Stephanskronen vom Spätmittelalter bis Anfang des 20. Jahrhunderts*. Eisenstadt, 2018. 226 str.

Na kraju, ali ne manje važno, naš 65-minutni dokumentarni film o najvažnijim otkrićima, snimljen u suradnji s *FilmEver* studiom i objavljen na DVD-u na osam jezika²⁴ donio nam je enormno priznanje. Prikazan je na pet kontinenata, uključujući galeriju Tretjakov u Moskvi. To dobro ilustrira izniman međunarodni interes za tu temu i široku društvenu važnost naših istraživanja. Posebno mi je zadovoljstvo što je najstarija poznata hrvatska zastava iz 1647., koja se mogla vidjeti u filmu, prebačena u Zagreb u jesen 2020., kako bi bila predstavljena na spomenutoj velikoj hrvatsko-mađarskoj izložbi.²⁵ Mađarski istraživački tim bio je, dakle, u mogućnosti otkriti hrvatsku povijesnu relikviju u Austriji, što također odražava jednu od mojih najvećih težnji, odnosno nepristranu suradnju srednjoeuropskih povjesničara. Nadalje, to odražava činjenicu da nas naša zajednička prošlost ne odvaja, već nas povezuje.

which clearly shows my aspirations to publish the most important novelties not only in world languages, but also in the languages of the countries neighbouring Hungary.

Last but not least, our 65-minute documentary film about our most important discoveries, made in collaboration with *FilmEver* Studio and issued on a DVD in eight languages²⁴ has brought us enormous recognition. It has already been presented on five continents, including the Tretjakov Gallery in Moscow. This illustrates well the outstanding international interest in the topic and the wide social relevance of our research. It gives me special pleasure that the oldest known Croatian flag of 1647 that could be seen in the film was also taken to Zagreb in the autumn of 2020 to be presented at the major Croatian–Hungarian exhibition mentioned above.²⁵ A Hungarian research team was, therefore, able to discover a Croatian historical relic in Austria, which also reflects one of my highest aspirations, namely the unprejudiced collaboration of Central European historians. Furthermore, it mirrors the fact that our common past does not separate but rather connects us.

²⁴ Usp. *On the Trail of the Holy Crown and Coronation Insignia of Hungary. Documentary film. International publication in 8 languages*, DVD-ROM. Budimpešta, 2018.

²⁵ Usp. Géza Pálffy, *Heraldička reprezentacija Hrvatske na ugarskim krunidbama od 16. do 20. stoljeća*. U: *Ars et Virtus. Hrvatska-Mađarska: 800 godina zajedničke kulturne baštine*. Ured. Marina Bagarić et alii. Zagreb–Budimpešta, 2020. str. 80–93.

Spätmittelalter bis Anfang des 20. Jahrhunderts. Eisenstadt, 2018. 226 p.

²⁴ See: *On the Trail of the Holy Crown and Coronation Insignia of Hungary. Documentary film. International publication in 8 languages*, DVD-ROM. Budapest, 2018.

²⁵ See: Géza Pálffy, *The Heraldic Representation of Croatia at Hungarian Coronations from the Sixteenth to the Twentieth Centuries*. In: *Ars et Virtus. Croatia-Hungary: 800 Years Of Shared Cultural Heritage*. Ed. Marina Bagarić et alii. Zagreb–Budapest, 2020. pp. 80–93

10. Budući da ste se u svojim radovima bavili i habsburško-osmanskim odnosima, možete li nam reći koje biste „imperijalne ostavštine“ Habsburške Monarhije, odnosno Osmanškog Carstva ocijenili kao dugoročno najutjecajnije u slučaju Mađarske i Hrvatske?

Moja monografija na engleskom koju je nedavno objavio Indiana University Press (kao i njezina hrvatska verzija iz 2010. godine) primarno teži odgovoriti upravo na to iznimno važno pitanje. Ako uzmemo u obzir moćnije carstvo, Osmanlije, mogli bismo ukratko kazati kako su svojim pohodima na Balkanu i dunavskoj regiji praktički promijenili kartu srednjoistočne Europe i dugoročno transformirali etničke odnose. Ovo je istina i u kontekstu Hrvatske i Mađarske (Ugarske) – dovoljno je razmišljati o Krbavskoj bitki u rujnu 1493., o Mohačkoj bitki potkraj kolovoza 1526., odnosno o padu Budima, glavnog grada Ugarske, 1541., kao i posljedicama svega toga. Do druge polovice 16. stoljeća izgubljena je većina Hrvatskog Kraljevstva (smještenog uz obalu Jadranskog mora) i 40 posto srednjovjekovne Kraljevine Ugarske, a čak je i Transilvanija stoljećima bila odvojena od Ugarske. Osim toga, kao rezultat velikih ratova s Osmanlijama (uglavnom tijekom pohoda sultana Sulejmana Veličanstvenog i dva Duga turska rata 1591.–1606. i 1683.–1699.), i ugarski i hrvatski sustav naselja pretrpio je nezapamćene štete, s više od 60/70 posto razaranja u pojedinim regijama.

Nadalje, uloga zajedničke ugarsko-hrvatske države kao srednje i povremeno velike sile u Europi nepovratno je izgubljena, a Budim će svoj nekadašnji značaj – kao regionalno središte i glavni grad – vratiti tek u drugoj polovici 19. stoljeća. Štoviše, do pada Austro-Ugar-

10. Since you also dealt with Habsburg-Ottoman relations in your works, can you tell us which “imperial legacies” of the Habsburg and Ottoman Empires you would rate as the most influential in the long run in the case of Hungary and Croatia?

My English monograph recently published by Indiana University Press (as well as its Croatian version in 2010) seeks primarily to answer this hugely important question. If we consider the more powerful empire, the Ottomans, we could briefly say that with their campaigns in the Balkans and the Danube Region, they practically redrew the map of East Central Europe and transformed their ethnic relations in the long run. This is true in the context of both Croatia and Hungary, suffice it to think of the Battle of Krbava Field (Croatian Krbavska bitka) in September 1493, the Battle of Mohács at the end of August 1526, and, even more so, the 1541 fall of Buda, the capital of Hungary, as well as the consequences of all these. By the second half of the sixteenth century, most of the Croatian Kingdom on the Adriatic and 40 percent of the medieval Kingdom of Hungarian had been lost, and even Transylvania had been separated from Hungary for centuries, too. Additionally, as a result of major wars with the Ottomans (mainly during the campaigns of Sultan Süleyman the Magnificent and the two Long Turkish Wars, 1591–1606 and 1683–1699), both the Hungarian and Croatian settlement systems suffered unprecedented damage, with over 60–70 percent destruction in certain regions.

Furthermore, the role of the joint Hungarian–Croatian state as a middle and occasionally great power in Europe was irretrievably lost, and Buda could regain its former significance as a re-

ske Monarhije (1918.) Kraljevina Ugarska jedinstveno je imala dva glavna grada: prvo Požun i Beč, a zatim Budim(Peštu) i Beč, što je predstavljalo potpuno novo stanje i izazove u odnosu na kasni srednji vijek, na što sam se već referirao u vezi s banom Nikolom Zrinskim i ugarsko-hrvatskom političkom elitom. Iako osobno smatram da je utjecaj ratova protiv Turaka prilično negativan s mađarskog gledišta²⁶, naravno, ne smijemo zamjerati nijednom našem turskom kolegi zbog toga. Politiku i osvajanja uvijek su pokretali interesi, a motivi napadača nikada nisu mogli biti isti kao oni branitelja. Iako su gubitci koje su Hrvati pretrpjeli bili golemi, povlačeći se sjeverno na teritorij srednjovjekovne Slavonije (Zagrebačke, Varaždinske i Križevačke županije) u 16. stoljeću, a zatim proširujući se na područje između Drave i Save početkom 18. stoljeća, počeli su razvijati zemljopisne granice moderne Hrvatske s iznimno uspješnom integracijom. Drugim riječima, Hrvati su – dugoročno gledano – iz negativnih tendencija izašli sretnije nego Mađari. Dakako, slučajnost je u tome bila važan čimbenik, jer hrvatsko-slavonsko područje nije bilo glavni pravac osmanskog osvajanja uz Dunav, zbog čega Zagreb, Varaždin i Senj nisu potpali pod osmansku vlast.

Osim sreće, Habsburgovci – odnosno pomoć austrijskih, njemačkih i čeških provincija Monarhije – odigrali su veliku ulogu u opstanku i Ugarske i Hrvatske. U kontekstu 16. i 17. stoljeća, pogrešno je promatrati Habsburgovce kao ugnjetavače mađarske nezavisnosti, kako ih se u Mađarskoj često spominje

gional centre and capital as late as the second half of the nineteenth century. Moreover, until the fall of the Austro-Hungarian Monarchy (1918), the Kingdom of Hungary uniquely had two capitals: first Pozsony/Pressburg and Vienna, then Buda(pest) and Vienna, which represented a completely new situation and challenges compared to the late Middle Ages, as I have already referred to this in connection with Ban Miklós Zrínyi/Nikola Zrinski and the Hungarian-Croatian political elite. Although, personally, I feel that the impact of the wars fought against the Ottomans is rather negative from the Hungarian point of view²⁶, of course, we should not resent any of our Turkish colleagues for this reason. Politics and conquests were always driven by interests, and the motivations of the attackers could never be the same as those of the defenders. Although the losses suffered by the Croats were enormous, retreating northwards to the territory of medieval Slavonia (Zagreb, Varaždin, and Križevci counties) in the sixteenth century, and, subsequently, expanding into the area between the Drava and Sava Rivers in the early eighteenth century, they started to develop the geographical boundaries of modern Croatia with highly successful integration. In other words, in the long run, the Croats emerged from the negative tendencies more luckily than the Hungarians. Of course, happenstance was an important factor in this, as the Croatian-Slavonian territories did not fall in the main direction of the Ottoman conquest along the Danube, so neither Zagreb, nor Varaždin, nor Senj

²⁶ Usp. Géza Pálffy, *The Impact of the Ottoman Rule on Hungary*. U: *Hungarian Studies Review [Toronto]* Vol. XXVIII. (2001) Br. 1–2, str. 109–132.

²⁶ See: Géza Pálffy, *The Impact of the Ottoman Rule on Hungary*. In: *Hungarian Studies Review [Toronto]* Vol. XXVIII. [2001] Nr. 1–2, pp. 109–132.

do danas. To je anakronistička projekcija nacionalnog pristupa 19. i 20. stoljeća te zbivanja Revolucije i Rata za neovisnost 1848.-49. u ranomoderno doba. Uopće ne dijelim takvo tumačenje prošlosti. Prema novijim rezultatima istraživanja, u kontekstu 16., 17. i 18. stoljeća mnogo je primjerenije govoriti o međuovisnosti i uzajamnim ustupcima, posebice zbog zajedničke obrane od Osmanlija. Opstanak Ugarske, koja je bila većinski nadjačani u odnosu na Osmanlije, u osnovi je ovisio o financijskoj i vojnoj pomoći srednjoeuropskih pokrajina. Isto tako, hrvatsko-slavonsko područje trebalo je godišnju potporu Štajerske, Kranjske i Koruške. Obrana Habsburške Monarhije, pak, izrazito je ovisila o ugarskoj i hrvatskoj ratnoj pozornici. Međuovisnost je rezultirala nizom kompromisa i koncesija, jer je ubrzo u 16. stoljeću postalo jasno da se ugarsko-hrvatskom državom ne može uspješno upravljati iz Beča i Graza bez uključivanja lokalnih mađarskih i hrvatskih elita.

Ulozi su bili visoki jer se Ostrogon/Esztergom – okupiran od 1543. do kraja 17. stoljeća – nalazio samo 200-ak km od srca Monarhije (Beč), a nakon okupacije Kanizse 1600., osmanske postrojbe nalazile su se u blizini Međimurja, samo nekoliko desetaka kilometara od štajerskih teritorija. U 19. stoljeću došlo je do pada međuovisnosti, a gotovo potpuno novo razdoblje počelo je postupnim oblikovanjem nacionalnih država. Stoga su se habsburško-ugarski i ugarsko-hrvatski odnosi u 16. i 17. stoljeću bitno razlikovali od 19. stoljeća. Drugim riječima, ranija razdoblja ne mogu se objektivno ocijeniti s obzirom na naknadne sukobe u međusobnim odnosima. Međutim, budući da se od druge polovine 19. stoljeća i Trianonskog ugovora 1920. podižu

came under Ottoman rule.

In addition to luck, the Habsburgs, or, more specifically, the help offered by the Austrian, German, and Bohemian provinces of the monarchy, also played a huge role in the survival of both Hungary and Croatia. In the context of the sixteenth and seventeenth centuries, it is erroneous to view the Habsburgs as the oppressors of Hungarian independence, as they are often referred to in Hungary to this day. This is an anachronistic projection of the nation-state approach of the nineteenth and twentieth centuries and the events of the Revolution and War of Independence of 1848–49 back to the early modern age. I do not share this view at all. According to more recent research results, it is much more appropriate to talk about interdependence and mutual concessions in terms of the sixteenth to eighteenth centuries, particularly due to the common defence against the Ottomans. Heavily outnumbered by the Ottomans, the survival of Hungary fundamentally required the financial and military aid of Central European provinces. Likewise, the Croatian and Slavonian territories needed the annual support provided by Styria, Carniola, and Carinthia. The defence of the Habsburg Monarchy, on the other hand, crucially depended on the Hungarian and Croatian theatres of war. Interdependence resulted in a series of compromises and concessions, as it soon became clear in the sixteenth century that the Hungarian–Croatian state cannot be governed successfully from Vienna and Graz without the involvement of the local Hungarian and Croatian elites.

The stakes were high because Esztergom occupied by the Ottomans from 1543 to the end of the seventeenth century was located only about 200 kilo-

naraštaji u duhu antihabsburškog narativa, očito je da će trebati mnogo vremena da se o prekretnicama mađarske i hrvatske povijesti nakon 1526. razgovara na nijansirani način nego li prije. Ako svojim knjigama mogu pridonijeti ovom trendu na međunarodnim, hrvatskim i mađarskim platformama, to će me ispuniti radošću.

11. Iako Vam povijest sigurno zauzima najveći dio života postoje li neki hobiji ili strasti koji Vam puno znače?

Moj život je uvijek bio raznolik. U djetinjstvu sam se, osim učenjem i čitanjem, aktivno bavio trčanjem na duge staze (Slika 7).

Slika 7. Mladi Géza Pálffy kao trkač.

Fig. 7. The young Géza Pálffy as long distance runner.

Primjerice, u Veszprému sam pripadao istoj udruzi kao i Balázs Kiss, koji je postao prvak u bacanju kladiva tijekom Olimpijskih igara 1996. u Atlanti; moj brat blizanac Zoltán također je bio bacač kladiva u istoj udruzi. Jednom sam prigodom 1987. čak pretrčao

metres from the heart of the monarchy (Vienna), and after the occupation of Kanizsa in 1600, the Ottoman troops were stationed in the near of Muraköz/Međimurje, merely a few dozens of kilometres from Styrian territories. The nineteenth century saw a decline in this interdependence and almost a completely new era commenced with the gradual formation of nation-states. The Habsburg–Hungarian and Hungarian–Croatian relations were, therefore, quite different in the sixteenth and seventeenth centuries than in the nineteenth century. In other words, the earlier periods cannot be judged objectively in light of the subsequent ruptures. However, since generations have been raised in the spirit of the anti-Habsburg narrative since the second half of the nineteenth century and the Treaty of Trianon in 1920, it will, evidently, take a long time to talk about the turning points in Hungarian and Croatian history after 1526 in a more nuanced way than before. If I can contribute but a little to this reassessment with my books on international, Croatian, and Hungarian platforms, it will fill me with joy.

11. Although history certainly takes up most of your life, are there any hobbies or passions that mean a lot to you?

My life has always been diverse. In my childhood, I was very actively engaged in long-distance running in addition to learning (Fig. 7). In Veszprém, for example, I belonged to the same association as Balázs Kiss, who became a champion in hammer throw during the 1996 Olympic Games in Atlanta, as my twin brother, Zoltán, was also a hammer thrower there. Moreover, on one occasion in 1987, I even ran the

maratonsku udaljenost u 2:28 što je bilo vrlo dobro završno vrijeme, budući da je to tada bilo blizu ženskog svjetskog rekorda. Mnogo dugujem sportu: disciplinu, upornost, timski duh i otvorenost. Međutim, na sveučilištu sam morao odlučiti hoću li trčati ili studirati. Izabrao sam studiranje i nisam zažalio zbog toga. Ovih dana rijetko trčim jer imam malo vremena, ali vježbam svakog jutra.

U protekla dva desetljeća srcu su mi prirasla još dva hobija, prije svega

marathon distance in 2:28 that was a very good final time as it was close to the women's world record back then. I owe a lot to sports: discipline, perseverance, team spirit, and openness. At university, however, I had to decide whether to run or study. I chose my studies and have not regretted it. These days, I rarely run as I have little time, but I do exercises every morning.

In the past nearly two decades, I took up two more hobbies, thanks primarily to my wife, Magdolna Friedler, who is

Slika 8. Géza Pálffy sa suprugom u Salzburgu (2016).

Fig. 8. Géza Pálffy with his wife in Salzburg (2016).

zahvaljujući supruzi Magdolni Friedler, koja je orguljašica i nastavnica orgulja. Jedan je klasična glazba za koju sam oduvijek bio zainteresiran, ali zahvaljujući supruzi mogao sam otkriti njezinu stvarnu dubinu. Djela za orgulje Bacha, Mozarta, Haydna ili francuskih majstora pružila su mi nezaboravna iskustva do danas, otvarajući mi nove svjetove. Moj drugi novi hobi je putovanje, istraživanje svijeta. Supruga i ja posjetili smo brojne muzeje i izložbe, od Rima, Malte, Venecije, Pariza i Salzburga do Moskve, a na tim putovanjima obično

an organist and organ teacher. One is classical music that I have always been interested in, but I could discover its real depth thanks to her. Organ pieces by Bach, Mozart, Haydn, or the French masters have given me experiences memorable to this day, opening up new worlds for me. My other new hobby is travelling, the exploration of the world. Together with my wife, we have visited numerous museums and exhibitions, from Rome through Malta, Venice, Paris, and Salzburg to Moscow, and on these trips, we normally write travel di-

pišemo i dnevnik putovanja (Slika 8). Glavni grad Hrvatske Magda je prvi put posjedila početkom kolovoza 2017. kada je održala vrlo uspješan orguljaški koncert u Zagrebačkoj katedrali. Niti glazba, niti umjetnost ne smiju izostati iz života znanstvenika. Napokon, i kršćanska vjera mi je vrlo važna, jer bez Božje providnosti teško bismo uspjeli. Ipak, moja je supruga još raznovrsnija: ne samo da je izvrsna glazbenica i učiteljica, nego dobro kuha i prekrasno fotografira te piše prekrasne kratke priče. Štoviše, uspješno se okušala u *decoupageu*, prošivanju i izradi mozaika. Mapa u kojoj prikupljam svoje najvažnije službene dokumente ukrašena je mozaičkim grbom Mađarske koji je ona izradila.

12. Kako je „korona kriza“ utjecala na Vaš rad? Smatrate li da je ona pokazala slabost ili snagu struke – je li historiografija generalno spremna na digitalno doba i neke nove obzore u vidu tzv. „digitalne humanistike“?

COVID-19 značajno je transformirao naše živote. Nakon četvrtine stoljeća, 2020. je bila prva godina mog života tijekom koje nisam mogao putovati u inozemstvo istraživati, držati predavanja ili vidjeti svijeta. Zagrebačka premijera našeg spomenutog dokumentarnog filma o Svetoj kruni također je otkazana, ali se nadam da ćemo to uskoro nadoknaditi. Dakle, epidemija nam je pokazala koliko je čovječanstvo pogrešivo i krhko. Ipak, nadam se da ćemo iz toga učiti, da u budućnosti nećemo u tolikoj mjeri iskorištavati prirodu, a umjesto potrošnje, naglasak će biti na ljudskim vrijednostima, kulturi, umjetnosti i znanosti. Ozbiljna je pogreška kada je sve motivirano novcem.

aries, as well (Fig. 8). The Croatian capital, however, was shown to Magdi by me when she gave a highly successful organ concert in the Zagreb Cathedral in early August 2017. Neither music nor the arts can be missing from the life of a scholar. Finally, the Christian faith is also very important to me, because without God's providence we could hardly succeed. Nevertheless, my wife is even more versatile: not only is she an excellent musician and teacher, but she also cooks well and takes beautiful photographs, and even writes wonderful short stories. Moreover, she has successfully tried her hand at decoupage, quilting, and making mosaics, as well. The folder in which I collect my most important official documents is decorated with the coat of arms of Hungary made of mosaics by her.

12. How has the “corona crisis” affected your work? Do you think that it has shown the weakness or strength of the profession - is historiography generally ready for the digital age and some new horizons in the form of the so-called “digital humanities”?

COVID-19 has significantly transformed our lives. After a quarter of a century, 2020 was the first year of my life when I could not travel abroad to research, give a lecture, or see the world. The Zagreb premiere of our documentary film about the Holy Crown mentioned above was also cancelled, but I hope we can make up for it soon. The epidemic, thus, showed us how fallible and fragile humanity is. However, I do hope we will learn from it, and in the future, we will not exploit nature to such an extent, and instead of consumption, the primary focus will be on human values, culture, the arts, and sci-

Osobne veze i knjige mi mnogo znače. Digitalno obrazovanje bilo je, naravno, „spasonosno” tijekom epidemije, pružajući neprocjenjivu pomoć mnogima. Međutim, mogu reći i u ime moje supruge, koja predaje orgulje, da osobna poduka, predavanje uživo, susreti s uglednim profesorom itd., imaju potpuno drugačiju moć i utjecaj (ponekad za cijeli život) od *online* alternativa. Nikada neću zaboraviti one prigode tijekom kojih su se francuski i ruski istraživač ili hrvatski i slovački kolega osobno sastali u mom uredu u Budimpešti. Čovjek je društveno i komunalno biće, što također vrijedi i prilikom učenja, pa čak i za istraživanje i znanost. Mnoge svoje inozemne kolege i prijatelje upoznao sam primjerice u bečkom arhivu ili na međunarodnim konferencijama. To je gotovo nezamislivo u *online* prostoru. Istovremeno, digitalni svijet snažno podržava redoviti kontakt, a omogućuje pristup međunarodnoj literaturi i, djelomično, arhivskim građama – dovoljno je razmišljati o fantastičnim mogućnostima koje nudi *Academia.edu* ili tisućama dokumenata digitaliziranih tijekom našeg projekta o Svetoj kruni. Osim toga, tijekom epidemije čak je i naš prethodno spomenuti dokumentarni film uključen u digitalni kurikulum u Mađarskoj, pa su ga do sada mogli pogledati već deseci tisuća studenata. Drugim riječima, bilo bi korisno i u budućnosti naći odgovarajuću ravnotežu na tom području.

Konačno, zatvorenost mi je tijekom protekle godine omogućila da nadoknadim zaostatak u nekim poljima. Zajedno s profesorom Jánosom M. Bakom, dovršio sam i objavio spomenutu englesku monografiju. Uredio sam knjigu od pola tisuće stranica o krunidbenom saboru u Sopronu u jesen

ence. It is a serious mistake when everything is motivated by money.

Personal relationships and books mean a lot to me. Digital education has been, of course, “life-saving” during the epidemic offering invaluable help to many. However, I can say on behalf of my wife too, who teaches organ, that a personal lesson, a live lecture, a meeting with an eminent professor has a completely different power and impact (sometimes for a lifetime) from their online versions. I will never forget those occasions when a French and a Russian researcher, or a Croatian and a Slovak colleague met in person at my office in Budapest. Man is a social and communal being, which is absolutely true for teaching, and even for research and science. I know many of my foreign colleagues and friends from archives in Vienna and international conferences. This is almost unthinkable in the online space. At the same time, regular contact is strongly supported by the digital world, and it also allows access to international literature and, in part, archival resources – suffice it to think of the fantastic opportunities offered by *Academia.edu* or the thousands of documents digitized during our crown project. Additionally, during the epidemic, even our documentary film mentioned above has been involved in the digital curriculum in Hungary, so tens of thousands of students have been able to watch it, so far. In other words, it would be worth finding a proper balance in this area in the future, as well.

Finally, confinement in the past year also allowed me to catch up on my backlog in some fields. Together with János M. Bak, we finished and published our English monograph mentioned above. I edited a half-a-thousand-page book on the coronation diet held in Sopron

1625.²⁷ Osim toga, posljednjih nekoliko mjeseci proveo sam uglavnom u korekturi svoje nove američke knjige, na koju sam se ovdje više puta osvrtao. Moram nadodati da mi nedostaju razgovori s mađarskim i stranim kolegama, a nedostaju mi i istraživački izleti i konferencije.

13. Možete li s nama podijeliti neke buduće planove – u kojem pravcu namjeravate usmjeriti buduća istraživanja? Zašto baš ta područja?

Moj rad nadolazećih će godina svakako biti određen istraživanjima i publikacijama Momentum istraživačkog tima za Svetu krunu. U 2021. – pod vodstvom mog kolege Gergelyja Tótha – planiram objaviti skoro tisuću stranica dugačko latinsko-mađarsko kritičko izdanje detaljne povijesti Svete krune i ugarske zemlje (*De Monarchia et Sacra Corona Regni Hungariae centuriae Septem...*) koje je napisao čuvar krune Péter Révay (1608.–1622.). Brepols Publishing House objavit će proširenu englesku verziju radova našeg istraživačkog tima predstavljenih na međunarodnoj konferenciji održanoj u Budimpešti od 5. do 6. travnja 2016. (*Eagles Looking East and West: Dynasty, Ritual and Representation in Habsburg Hungary and Spain*). Ove su sveske uređili moji kolege Tibor Martí i Roberto Quirós Rosado iz Španjolske. Želim nastaviti našu knjigu o putovanju ugar-

in the autumn of 1625.²⁷ Additionally, I spent the last few months mainly proof-reading my new American book (*Hungary between Two Empires 1526–1711*), which has been referred to multiple times here. I must add, though, that I miss discussions with Hungarian and foreign colleagues very much, and I also miss my research trips and conferences.

13. Can you share with us some future plans - in which direction do you intend to direct future research? Why these areas?

My work of the coming years will certainly be determined by the supervision and publications of the Holy Crown Research Group. In 2021, under the leadership of my colleague Gergely Tóth, we plan to publish the nearly one-thousand-page long Latin–Hungarian critical edition of the detailed history of the Holy Crown and the country (*De Monarchia et Sacra Corona Regni Hungariae centuriae septem...*) written by Crown Guard Péter Révay (1608–1622). Brepols Publishing House will issue the extended English version of the papers presented at the international conference of our research group held in Budapest between 5–6 April 2016 (*Eagles Looking East and West: Dynasty, Ritual and Representation in Habsburg Hungary and Spain*). This volume is being edited by my colleague Tibor Martí and Roberto Quirós Rosado from Spain. I

²⁷ Usp. *Amikor Sopronra figyelt Európa. Az 1625. évi soproni koronázó országgyűlés* [Kada su oči Europe gledale na Šopron: Ugarski krunidbeni sabor 1625]. Ured. Péter Dominkovits, Csaba Katona i Géza Pálffy. Sopron–Budimpešta, 2020. 568 str.

²⁷ See: *Amikor Sopronra figyelt Európa. Az 1625. évi soproni koronázó országgyűlés* [When the Eyes of Europe were on Sopron: The Hungarian Coronation Diet of 1625]. Ed. Péter Dominkovits, Csaba Katona and Géza Pálffy. Sopron–Budapest, 2020. 568 p.

ske krune u inozemstvo²⁸ sa sveskom studija o pustolovinama Svete krune u Ugarskoj između 14. i 21. stoljeća. Također bih želio napisati i sintetiziranu monografiju o ugarskim krunidbama tijekom ranoga novog vijeka (kako na mađarskom, tako i na engleskom jeziku za međunarodnu čitateljsku zajednicu), kao i kratku knjigu o krunidbenom maću, najzastupljenijem dijelu ugarske krunidbene regalije, u koautorstvu s kolegama muzeolozima. Gledajući još dalje, želio bih objaviti veliku monografiju o nastavku mojih prijašnjih mađarskih i engleskih svezaka o vrlo zamršenom sustavu odnosa između Kraljevine Ugarske i Habsburške Monarhije u 17. stoljeću. Ipak, još uvijek postoji potreba za mnogo istraživanja na tom području, a treba rasvijetliti i mnoge nacionalne romantične predrasude vezane uz to razdoblje. Konačno, moj je dugogodišnji dug da objavim dokumente o vojnicima pograničnih utvrda te da pripremim bazu podataka o zapovjednicima utvrda i okružnim zapovjednicima tijekom 16. i 17. stoljeća. Osim toga, zaintrigirala me i povijest plemića koji su čuvali svoju katoličku vjeru i odigrali važnu ulogu u administraciji Kraljevine Ugarske i Hrvatske u sjeni aristokrata i prelata. Međutim, moguće je da se neki od ovih radova mogu završiti tek nakon što završim s vođenjem istraživačke skupine o Svetoj kruni.

Nadalje, naravno, želim i ubuduće nastaviti raditi na hrvatskim temama. Svezak koji predstoji napisati o grbovima zemalja ugarske krune mogao

wish to continue our book on the trips of the Hungarian crown abroad²⁸ with a volume of studies on the adventures of the Holy Crown in Hungary between the fourteenth and the twenty-first centuries. I would also like to write a synthesizing monograph on the early modern Hungarian coronations (both in Hungarian and in English for the international reading community), as well as a short book on the coronation sword, the most overlooked item of the Hungarian coronation regalia, co-authored with museologist colleagues. Looking further ahead, I would like to publish a major monograph in continuation of my previous Hungarian and English volumes on the highly intricate system of relations between the Hungarian Kingdom and the Habsburg Monarchy in the seventeenth century. There is still a need for much more basic research in this field though, and we also need to debunk a lot of national romantic preconceptions concerning this period. Finally, it is an old debt of mine to publish documents about the border-fortress soldiers and prepare a database of sixteenth- and seventeenth-century border-fortress and district generals. Besides, I am also intrigued by the history of the nobles who kept their Catholic faith and played an important role in the administration of the Kingdom of Hungary and Croatia in the shadow of the aristocrats and prelates. However, it is possible that some of this work can only be completed after I finish the supervision of my research group.

²⁸ Usp. *A Szent Korona hazatér: A magyar korona tizenegy külföldi útja (1205–1978)* [Povratak Svete krune kući: jedanaest putovanja ugarske krune u inozemstvo između 1205. i 1978]. Ured. Géza Pálffy. Budimpešta, 2018. 636 str.

²⁸ See: *A Szent Korona hazatér: A magyar korona tizenegy külföldi útja (1205–1978)* [The homecoming of the Holy Crown: The Hungarian crown's eleven trips abroad, 1205–1978]. Ed. Géza Pálffy. Budapest, 2018. 636 p.

bi donijeti nove spoznaje u hrvatskoj historiografiji i heraldici. Tu je ujedno i dugogodišnji plan sa Szabolcsom Vargom – jednim od mojih studenata iz Pečuha, a sada i mojim kolegom – da sastavimo arhontološku i biografsku bazu podataka hrvatsko-slavonskih banova 16. i 17. stoljeća, budući da su većina njih istovremeno bili mađarski/ugarski aristokrati. Također očekujem da će on uspjeti sažeti i ranonovovjekovnu povijest Slavonije i povijest obitelji Erdődy. Veliko mi je zadovoljstvo što on i Ferenc Végh nastavljaju moja istraživanja vezana uz Hrvatsku. Međutim, nadam se da će moji dosadašnji tekstovi i moje publikacije na hrvatskom i nekoliko svjetskih jezika (usp. Dodatak 1 i 2) također motivirati hrvatske studente i kolege da nastave s ovim istraživanjima i da pritom rade zajedno. U srednjoj Europi 21. stoljeća, smatram kako je to jedini održiv put naprijed.

14. Za kraj, kao poticaj studentima u njihovim budućim istraživanjima zanima nas postoje li područja ranonovovjekovne hrvatske povijesti za koja smatrate da bi ih bilo odlično istražiti, ali niste sami do sada imali vremena dublje se tome posvetiti?

Teme istraživanja prvenstveno bi trebale biti diktirane izvorima. Stoga preporučujem svim hrvatskim studentima da temeljito uče jezike, da opsežno čitaju znanstvenu literaturu, da vrše što više osnovnih arhivskih istraživanja u Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu, Mađarskom državnom arhivu u Budimpešti, kao i zbirkama *Österreichisches Staatsarchiv* u Beču i *Steiermärkisches Landesarchiv* u Grazu, koji nude brojne mogućnosti istraživanja i široki spektar izvora, posebice za 18. i 19. stoljeće. Ova posljednja stoljeća

Furthermore, of course, I want to continue work on Croatian themes in the future. The volume to be written on the coats of arms of the countries belonging to the Hungarian Crown may give fresh insights into Croatian historiography and heraldry, as well. It is also our long-cherished plan with Szabolcs Varga, one of my students from Pécs and now my colleague, to compile the archontology and biographical database of Croatian–Slavonian bans of the sixteenth and seventeenth centuries, as most of them were Hungarian aristocrats at the same time. I also expect him to summarize the early modern history of Slavonia and the Erdődy family. It gives me great pleasure that both he and Ferenc Végh continue my research related to Croatia. However, I do hope that my writings so far and my publications in Croatian and several world languages (for these, see Appendix 1 and 2) will also motivate Croatian students and colleagues to continue this research or work together. In Central Europe of the twenty-first century, this is the only viable way forward, in my view.

14. Finally, as an incentive for students in their future research, we are interested in whether there are areas of early modern Croatian history that you think would be great to explore, but you yourself have not had time to dedicate yourself to it so far?

The research topics should primarily be dictated by the sources. Therefore, I recommend all Croatian students that they learn languages thoroughly, read scholarly literature extensively, and do as much basic archival research as possible at the Croatian State Archives in Zagreb, the Hungarian National Archives in Budapest, as well as the col-

donijela su nove prekretnice u povijesti i zemalja i naroda. Na tim područjima broj tema gotovo je neiscrpan, bez obzira radi li se o administrativnoj i vojnoj povijesti ili o već spomenutom istraživanju aristokracije i političke elite, pa čak i kulturne povijesti. Nakon protjerivanja Osmanlija iz Ugarske i Hrvatske obje zemlje ponovno su rođene u 18. stoljeću, što je proces o kojem bi bilo dobro imati opsežnije spoznaje i poznavati ga u užem kontekstu – uključujući i povezivanja, ali i kasnije podijele u određenim aspektima. To prije svega zahtijeva „samo” mađarske, hrvatske, latinske i njemačke jezične vještine, kao i, dakako, blisku suradnju novih generacija povjesničara dviju zemalja. Uvjeran sam da u predstojećim desetljećima možemo zajedno imati mnogo ljepših zajedničkih publikacija i pionirskih monografija.

lections of the *Österreichisches Staatsarchiv* in Vienna and the *Steiermärkisches Landesarchiv* in Graz, which offer many possibilities for research and a wide array of sources, particularly in terms of the eighteenth and nineteenth centuries. These latter centuries brought new turning points in the history of both countries and nations. The number of topics is almost inexhaustible in these fields, whether it is administrative and military history, or the aforementioned research of the aristocracy and the political elite, or even cultural history. After the expulsion of the Ottomans from Hungary and Croatia, both countries were reborn in the eighteenth century, the process of which would be good to know even more comprehensively and in a narrower context – including both the connecting and the later increasing number of dividing aspects. This primarily requires “only” Hungarian, Croatian, Latin, and German language skills, as well as, of course, close cooperation between the new generations of historians from the two countries. I am confident that we can have together many more beautiful joint publications and pioneering monographs in the coming decades.

Radovi prof. Géze Pálffyja koji se bave hrvatskom poviješću
Bibliography of Géza Pálffy's works concerning Croatian history

Dodatak/Appendix 1. Radovi objavljeni na hrvatskom jeziku/ Works published in Croatian

Knjige/Books

Géza Pálffy–Miljenko Pandžić–Felix Tobler: Ausgewählte Dokumente zur Migration der Burgenländischen Kroaten im 16. Jahrhundert / Odabrani dokumenti o seobi Gradišćanskih Hrvata u 16. stoljeću. Eisenstadt / Željezo: Hrvatski kulturni i dokumentarni centar / Kroatisches Kultur- und Dokumentationszentrum, 1999. 336 str.

Brodarics-emplékkönyv. Egy különleges pártváltás a mohácsi csata után. Brodarics István szerémi püspök búcsúlevele I. Ferdinánd királyhoz (1527. március 18., Dévény). Írták, a kötet dokumentumait válogatták és a tájékoztató irodalomjegyzéket összeállították: Kasza Péter–Pálffy Géza. A kötet dokumentumait fordították: Hegyi György–Kasza Péter–Kulcsár Péter. Szerkesztette és a mutatókat összeállította: Kenyó Ildikó. Budapest: Magyar Országos Levéltár, 2011. 160 str. [str. 152–153. Sažetak: Brodarićeva spomenica. Jedna osobita (naročita) promjena strane nakon bitke kod Mohača. Oproštajno pismo srijemskog biskupa Stjepana Brodarića upućeno kralju Ferdinandu I. (Dévény, 18. ožujka 1527.)]

Povijest Mađarske: Ugarska na granici dvaju imperija (1526.–1711.) [Prijevod s mađarskog Jelena Knežević.] Samobor: Meridijani, 2010. (Bibliotheca Historia Croatica, 57.) 295 str.

Die Krönungsfahnen in der Esterházy Schatzkammer auf Burg Forchtenstein. Die Geschichte der Krönungsfahnen der Länder der Stephanskronen vom Spätmittelalter bis Anfang des 20. Jahrhunderts. Eisenstadt: Esterhazy Privatstiftung, 2018. (Mitteilungen aus der Sammlung Privatstiftung Esterhazy, 10.) 226 str. [Kurzfassung in englischer, ungarischer, kroatischer, serbischer und slowakischer Sprache: str. 135–141.: The Coronation Flags in the Esterházy Treasure Chamber; str. 143–150.: Koronázási zászlók a fraknói Esterházy-kincstárban; str. 152–159.: Krunidbene zastave u riznici obitelji Esterházy; str. 161–168.: Крунидбене заставе у ризници породице Естерхази; str. 172–179.: Korunovačné krajinské zástavy v pokladnici Esterházy]

Članci u časopisima i zbornicima radova/ Articles in journals and collected studies

Plemička obitelj Budor iz Budrovca u razdoblju od 15. do 18. stoljeća. U: Podravina: Časopis za multidisciplinarna istraživanja, 2. (2003) broj 3. str. 5–75.

- O povijesti nastanka zemljovida hrvatsko-slavonskih i ugarskih krajiških utvrda Nicola Angielinija. U: Podravina: Časopis za multidisciplinarna istraživanja, 3. (2004) broj 5. str. 45–51.
- Jedan od temeljnih izvora hrvatske povijesti: Pozivnica zajedničkog hrvatsko-slavonskog sabora iz 1558. godine. U: Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, 23. (2005) str. 47–61.
- Izvanredan izvor o zemljopisnim znanjima ugarsko-hrvatske političke elite 16. stoljeća: popis ugarskih i slavonskih gradova, utvrda i kaštela koji su između 1526. i 1556. dospjeli u turske ruke, sastavljen za staleže Njemačko-Rimskoga Carstva. U: *Scrinia Slavonica: Godišnjak Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskog instituta za povijest*, 14. (2014) str. 9–39.
- Hrvatska i Slavonija u sklopu Ugarske Kraljevine u 16.–17. stoljeću (s posebnim osvrtom na političke, vojne i društvene odnose). U: *Hrvatsko-mađarski odnosi 1102.–1918. Zbornik radova. Glavni ured. Milan Kruhek. Ured. Milan Kruhek–Géza Pálffy–Dinko Šokčević–Mirko Valentić–Dinko Župan. Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2004. (Biblioteka Hrvatska povjesnica; Posebna izdanja) str. 113–123.*
- Hrvatsko-mađarska obitelj Zrinski u aristokraciji Ugarsko-Hrvatskog Kraljevstva i Habsburške Monarhije. U: *Politička, kulturna i društvena djelatnost Zrinskih i Frankopana u Hrvatskoj. Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanog u Čakovcu 6. i 7. listopada 2010 / Political, Cultural and Social Activities of the Zrinskis and Frankopans in Croatia. Conference proceedings from the scientific conference held in Čakovec on 6 and 7 October 2010. Glavni ured. Juraj Kolarić. Čakovec: Zrinska garda Čakovec, 2011. str. 77–89.*
- Prekogranična povezanost Nikole IV. i Nikole VII. Zrinskog (Hrvatsko-mađarska plemićka obitelj u aristokraciji Ugarsko-hrvatskog Kraljevstva i u Habsburškoj Monarhiji). U: *Susreti dviju kultura: Obitelj Zrinski u hrvatskoj i mađarskoj povijesti. Zbornik radova. Ured. Sándor Bene–Zoran Ladić–Gábor Hausner. Zagreb: Matica hrvatska, 2012. (Biblioteka Zbornici, 4.) str. 117–163.*
- Najstariji prikazi hrvatskih zastava iz 16. i 17. stoljeća. Jedinstveni izvori za proučavanje povijesti hrvatskih državnih i nacionalnih simbola. U: *Ascendere historiam. Zbornik u čast Milana Kruheka. Prired. Marija Karbić–Hrvoje Kekez–Ana Novak–Zorislav Horvat. (Biblioteka Hrvatska povjesnica; Zbornici radova) Zagreb: Hrvatski institut za povijest, 2014. str. 327–346.*
- Heraldička reprezentacija Hrvatske na ugarskim krunidbama od 16. do 20. stoljeća. U: *Ars et Virtus. Hrvatska-Mađarska: 800 godina zajedničke kulturne baštine. Ured. Marina Bagarić–Dragan Damjanović–Iva Sudec Andreis–Petra Vugrinec. Zagreb–Budimpešta: Galerija Klovićevi dvori–Mađarski nacionalni muzej, 2020. str. 80–93.*
- Obrana Habsburške Monarhije od Turaka u 16. stoljeću. U: *Vojna krajina u suvremenoj historiografiji. Ured. Drago Roksandić–Vedran Muić. Zagreb: FF press, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2021. str. 95–123.*

Dodatak/Appendix 2. Radovi o hrvatskoj povijesti objavljeni na stranim jezicima/ Works concerning Croatian history and published in world languages

Knjige/ Books

Gemeinsam gegen die Osmanen. Ausbau und Funktion der Grenzfestungen in Ungarn im 16. und 17. Jahrhundert. Katalog der Ausstellung im Österreichischen Staatsarchiv 14. März – 31. Mai 2001. Text und Redaktion: Géza Pálffy. Budapest–Wien: Österreichisches Staatsarchiv-Collegium Hungaricum Wien, 2001. 40 str. (Format A/4)

The Kingdom of Hungary and the Habsburg Monarchy in the Sixteenth Century. Boulder, Colorado: Social Science Monographs–Wayne, New Jersey: Center for Hungarian Studies and Publications, Inc.–New York: Distributed by Columbia University Press, 2009. (East European Monographs, DCCXXXV.; CHSP Hungarian Studies Series, 18.) xviii + 410 str.

Die Anfänge der Militärkartographie in der Habsburgermonarchie. Die regelmäßige kartographische Tätigkeit der Burgbaumeisterfamilie Angielini an den kroatisch-slawnischen und den ungarischen Grenzen in den Jahren 1560–1570. Budapest: Ungarisches Nationalarchiv, 2011. 108 str. + Tafel I–XXXII. + DVD-ROM

Enikő Buzási–Géza Pálffy: Augsburg–Wien–München–Innsbruck. Die frühesten Darstellungen der Stephanskrone und die Entstehung der Exemplare des Ehrensiegels des Hauses Österreich. Gelehrten- und Künstlerbeziehungen in Mitteleuropa in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts. Budapest: Institut für Geschichte des Forschungszentrums für Humanwissenschaften der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, 2015. 168 str.

On the Trail of the Holy Crown and Coronation Insignia of Hungary. Documentary film. International publication in 8 languages. DVD-ROM. Budapest: MTA BTK Történettudományi Intézet – Filmever Stúdió, 2018. 65 minutes

Ferenc Gábor Soltész–Csaba Tóth–Géza Pálffy: Coronatio Hungarica in Nummis. Medals and Jetons from Hungarian Royal Coronations (1508–1916). Ured. Bertók, Krisztina. Budapest: Hungarian Academy of Sciences, Research Centre for the Humanities, Institute of History – Hungarian National Museum, 2019. 416 str.

János M. Bak–Géza Pálffy: Crown and Coronation in Hungary 1000–1916 A.D. Budapest: Research Centre for the Humanities, Institute of History – Hungarian National Museum, 2020. 264 str.

Hungary between Two Empires 1526–1711. Bloomington: Indiana University Press, 2021. (Studies in Hungarian History) xxxiv + 284 str.

Članci u časopisima i zbornicima radova/ Articles in journals and collected studies

- Der Wiener Hof und die ungarischen Stände im 16. Jahrhundert. U: Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, 109. (2001) Heft 3–4. str. 346–381.
- The Impact of the Ottoman Rule on Hungary. U: Hungarian Studies Review [Toronto] Vol. XXVIII. (2001) Nr. 1–2.: Hungary 1001–2001: A Millennial Retrospection, str. 109–132.
- Die Türkenabwehr in Ungarn im 16. und 17. Jahrhundert – ein Forschungsdesiderat. U: Anzeiger der philosophisch-historischen Klasse der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, 137. (2002) 1. Halbband str. 99–131.
- Medien der Integration des ungarischen Adels in Wien im 16. und 17. Jahrhundert. U: Collegium Hungaricum-Studien Wien, 1. (2002) str. 61–98.
- Gyöngyi Kovács–Géza Pálffy–László Vándor: Archäologische und schriftliche Quellen im Vergleich: Neuere Ergebnisse der Erforschung der Grenzburg Weitschawar (Bajcsavár) (1578–1600). U: Archaeológiai Értesítő, 125. (1998–2000) [2002] str. 85–119.
- Türkenabwehr, Grenzsoldatentum und die Militarisierung der Gesellschaft in Ungarn in der Frühen Neuzeit. U: Historisches Jahrbuch, 123. (2003) str. 111–148.
- Kriegswirtschaftliche Beziehungen zwischen der Habsburgermonarchie und der ungarischen Grenze gegen die Osmanen in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts. Unter besonderer Berücksichtigung des königlichen Zeughauses in Kaschau. U: Ungarn-Jahrbuch: Zeitschrift für interdisziplinäre Hungarologie [München], 27. (2004) str. 17–40.
- Militärische Rechtspflege im Königreich Ungarn im 16. und 17. Jahrhundert. U: Historisches Jahrbuch, 127. (2007) str. 33–73.
- Krönungsmähler in Ungarn im Spätmittelalter und in der Frühen Neuzeit. Weiterleben des Tafelzeremoniells des selbständigen ungarischen Königshofes und Machtrepräsentation der ungarischen politischen Elite. Teil 1–2. U: Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, 115. (2007) Heft 1–2. str. 85–111., 116. (2008) Heft 1–2. str. 60–91.
- Kaiserbegräbnisse in der Habsburgermonarchie – Königskrönungen in Ungarn. Ungarische Herrschaftssymbole in der Herrschaftsrepräsentation der Habsburger im 16. Jahrhundert. U: Frühneuzeit-Info, 19. (2008) Nr. 1. str. 41–66.
- Scorched-Earth Tactics in Ottoman Hungary: On a Controversy in Military Theory and Practice on the Habsburg–Ottoman Frontier. U: Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae, 61. (2008) Nr. 1–2. str. 181–200.
- Die Rolle der Familie Batthyány in der Grenzverteidigung gegen die Osmanen im 16. und 17. Jahrhundert. U: Podravina: Časopis za multidisciplinarna

- istraživanja, 8. (2009) broj 16. str. 73–88.
- Crisis in the Habsburg Monarchy and Hungary, 1619–1622: The Hungarian Estates and Gábor Bethlen. U: *Hungarian Historical Review*, 2. (2013) Nr. 4. str. 733–760.
- Die Türkenabwehr und die Militärkartographie der Habsburgermonarchie in Ungarn und Kroatien–Slawonien im 16. Jh. U: *Historični seminar [Ljubljana]*, 11. (2014) str. 37–70.
- Le siècle des ruptures et compromis: nouvelle approche de l'histoire du Royaume de Hongrie au cours du XVIIe siècle, U: *Histoire, Economie et Société*, 34. (2015) Nr. 3. str. 78–89.
- Il secolo delle divisioni a dei compromessi: un nuovo approccio alla storia del Regno d'Ungheria nel corso del XVII secolo. U: *Studia Historica Adriatica ac Danubiana*, 8. (2015) Nr. 1–2. str. 13–28.
- Heraldische Repräsentation der Jagiellonen und der Habsburger. Die Wappen des königlichen Oratoriums im Prager Veitsdom im mitteleuropäischen Kontext. U: *Historie – Otázky – Problémy [Praha]* 7. (2015) č. 2. str. 176–190.
- Jahrhundert von Trennungen und Ausgleichen. Die Geschichte des Königreichs Ungarn im 17. Jahrhundert in einem neuen Licht. U: *Historisches Jahrbuch*, 137. (2017) str. 248–267.
- Géza Pálffy–Ferenc Tóth: Les couronnements en Hongrie à l'époque moderne (1526–1792). Représentations et outils politico-diplomatiques. U: *Revue d'histoire diplomatique*, 131. (2017) Nr. 3. str. 253–276.
- The Origins and Development of the Border Defence System against the Ottoman Empire in Hungary (Up to the Early Eighteenth Century). U: *Ottomans, Hungarians, and Habsburgs in Central Europe: The Military Confines in the Era of the Ottoman Conquest*. Ured. Géza Dávid–Pál Fodor. Leiden–Boston–Köln: Brill, 2000. (The Ottoman Empire and its Heritage, Politics, Society and Economy, Ured. Suraiya Faroqi–Halil Inalcik, 20.) str. 3–69.
- Die Entstehung und Entwicklung der Türkenabwehr in Ungarn 1526–1699. U: *Kaiser und König. Eine historische Reise: Österreich und Ungarn 1526–1918*. Ausstellung im Prunksaal der Österreichischen Nationalbibliothek. 08. März – 01. Mai 2001. Katalog. Redaktion und Objektbeschreibung: István Fazekas–Gábor Ujváry. Budapest–Wien: Collegium Hungaricum, 2001. str. 37–46.
- The Border Defense System in Hungary in the Sixteenth and Seventeenth Centuries. U: *A Millennium of Hungarian Military History*. Ured. László Veszprémy–Béla K. Király. New York: Social Science Monographs–Brooklyn College Press–Distributed by Columbia University Press, 2002. (War and Society in East Central Europe, XXXVII.; East European Monographs, DCXXI.; Atlantic Studies on Society in Change, 114.) str. 111–135.
- Der Preis für die Verteidigung der Habsburgermonarchie. Die Kosten der Türkenabwehr in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts. U: *Finanzen und Herrschaft. Materielle Grundlagen fürstlicher Politik in den habsburgischen*

Ländern und im Heiligen Römischen Reich im 16. Jahrhundert. Ured. Friedrich Edelmayer–Maximilian Lanzinner–Peter Rauscher. München–Wien: Oldenbourg, 2003. (Veröffentlichungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, 38.) str. 20–44.

Der ungarische Adel und der Kaiserhof in der frühen Neuzeit (Eine Skizze). U: Šlechta v habsburské monarchii a císařský dvůr (1526–1740). Ured. Václav Bůžek–Pavel Král. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Historický ústav, 2003. (Opera historica, 10.) str. 133–152.

Die Akten und Protokolle des Wiener Hofkriegsrats im 16. und 17. Jahrhundert. U: Quellenkunde der Habsburgermonarchie (16.–18. Jahrhundert). Ein exemplarisches Handbuch. Ured. Josef Pauser–Martin Scheutz–Thomas Winkelbauer. Wien–München: Oldenbourg, 2004. (Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, Ergänzungsband 44.) str. 182–195.

Der ungarische Adel am Wiener Hof König Ferdinands I. U: Kaiser Ferdinand I. Ein mitteleuropäischer Herrscher. Ured. Martina Fuchs–Teréz Oborni–Gábor Ujváry. Münster: Aschendorff, 2005. (Geschichte in der Epoche Karls V., Bd. 5.) str. 95–110.

Die adelige Funeralkultur und Typen von Grabdenkmälern im Königreich Ungarn im 16. und 17. Jahrhundert. U: Macht und Memoria. Begräbniskultur europäischer Oberschichten in der Frühen Neuzeit. Ured. Mark Hengerer. Köln–Weimar–Wien: Böhlau, 2005. str. 483–513.

New Dynasty, New Court, New Political Decision-Making: A Decisive Era in Hungary – The Decades Following the Battle of Mohács 1526. U: Mary of Hungary. The Queen and Her Court 1521–1531. Budapest History Museum, 30 September 2005 – 9 January 2006. Slovenská národná galéria, 2 February – 30 April 2006. [Catalogue.] Ured. Orsolya Réthelyi–Beatrix F. Romhányi–Enikő Spekner–András Végh. Budapest: Budapest Historical Museum, 2005. str. 27–39.

Zentralisierung und Lokalverwaltung. Die Schwierigkeiten des Absolutismus in Ungarn von 1526 bis zur Mitte des 17. Jahrhunderts. U: Die Habsburgermonarchie 1620 bis 1740. Leistungen und Grenzen des Absolutismusparadigmas. Ured. Petr Maťa–Thomas Winkelbauer. Stuttgart: Franz Steiner, 2006. (Forschungen zur Geschichte und Kultur des östlichen Mitteleuropa, 24.) str. 279–299.

Die Gesellschaft der ungarischen Länder 1526–1740 in der Historiographie des letzten Jahrzehnts. U: Společnost v zemích habsburské monarchie a její obraz v pramenech (1526–1740). Edd. Václav Bůžek–Pavel Král. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Historický ústav, 2006. (Opera historica, 11.) str. 61–92.

Ransom Slavery along the Ottoman–Hungarian Frontier in the Sixteenth and Seventeenth Centuries. U: Ransom Slavery along the Ottoman Borders (Early Fifteenth – Early Eighteenth Centuries). Ured. Géza Dávid–Pál Fodor. Leiden–Boston–Köln: Brill, 2007. (The Ottoman Empire and its Heritage,

- Politics, Society and Economy, Ured. Suraiya Faruqi–Halil Inalcik, 37.) str. 35–83.
- Die Repräsentation des Königreichs Ungarn am Begräbnis Kaiser Maximilians II. in Prag 1577. U: Per saecula ad tempora nostra. Sborník prací k šedesátým narozeninám Prof. Jaroslava Pánka. Svazek 1–2. Uspor. Jiří Mikulec–Miloslav Polívka. Praha: Historický ústav Akademie věd České Republiky, 2007. Svazek 1. str. 276–283.
- Hofwechsel und Einflussverlust: der ungarische Adel am Hof der Jagiellonen und am Hof Ferdinands I. U: Maria von Ungarn (1505–1558). Eine Renaissancefürstin. Ured. Martina Fuchs–Orsolya Réthelyi unter Mitarbeit von Katrin Sippel. Münster: Aschendorff, 2007. (Geschichte in der Epoche Karls V., Bd. 8.) str. 245–260.
- Le développement du système des magasins d'armement et de l'approvisionnement en matériel de guerre dans la région de l'Empire des Habsbourg aux confins de la Hongrie antiturque au cours du XVIe siècle. U: Armes et cultures de guerre en Europe centrale, XVe siècle–XIXe siècle. Paris: Musée de l'Armée, 2008. (Cahiers d'Études et de Recherches du Musée de l'Armée No 6. [2005–2006] str. 183–204.
- Ungarn in der Habsburgermonarchie. Ungarische Herrschaftszeichen an der Wiener Begräbniszeremonie Ferdinands I. 1565. U: Wien und seine WienerInnen. Ein historischer Streifzug durch Wien über Jahrhunderte. Festschrift Karl Vocelka zum 60. Geburtstag. Ured. Martin Scheutz–Vlasta Valeš. Wien–Köln–Weimar: Böhlau, 2008. str. 29–46.
- Bollwerk und Speisekammer Mitteleuropas (1526–1711). U: Auf der Bühne Europas. Der tausendjährige Beitrag Ungarns zur Idee der Europäischen Gemeinschaft. Ured. Ernő Marosi. Budapest: Forschungsinstitut für Kunstgeschichte der Ungarischen Akademie der Wissenschaften–Balassi, 2009. str. 100–124.
- The Bulwark and Larder of Central Europe (1526–1711). U: On the Stage of Europe. The millennial contribution of Hungary to the idea of European Community. Ured. Ernő Marosi. Budapest: Research Institute for Art History of the Hungarian Academy of Sciences–Balassi, 2009. str. 100–124.
- Der Aufstieg der Familie Esterházy in die ungarische Aristokratie. U: Die Familie Esterházy im 17. und 18. Jahrhundert. Tagungsband der 28. Schlaininger Gespräche 29. September – 2. Oktober 2008. Ured. Wolfgang Gürtler–Rudolf Kropf. Redaktion: Martin Krenn. Eisenstadt: Amt der Burgenländischen Landesregierung, Abteilung 7 – Landesmuseum, 2009. (Wissenschaftliche Arbeiten aus dem Burgenland, 128.) str. 13–46.
- Verschiedene Loyalitäten in einer Familie. Das kroatisch-ungarische Geschlecht Zrinski/Zrínyi in der »supranationalen« Aristokratie der Habsburgermonarchie im 16. und 17. Jahrhundert. U: Militia et Litterae. Die beiden Nikolaus Zrínyi und Europa. Ured. Wilhelm Kühlmann–Gábor Tüskés unter Mitarbeit Sándor Bene. Tübingen: Max Niemeyer, 2009. (Frühe

Neuzeit: Studien und Dokumente zur deutschen Literatur und Kultur im europäischen Kontext, 141.) str. 11–32.

Die Türkenabwehr der Habsburgermonarchie in Ungarn und Kroatien im 16. Jahrhundert: Verteidigungskonzeption, Grenzfestungssystem, Militärkartographie. U: Türkenangst und Festungsbau. Wirklichkeit und Mythos. Ured. Harald Heppner–Zsuzsa Barbarics–Hermanik. Frankfurt am Main–Berlin–Bern–Bruxelles–New York–Oxford–Wien: Peter Lang, 2009. (Neuere Forschungen zur ostmittel- und südosteuropäischen Geschichte 1.) str. 79–108.

Bündnispartner und Konkurrenten der Krone: die ungarischen Stände, Stefan Bocskai und Erzherzog Matthias 1604–1608. U: Ein Bruderkwitz im Hause Habsburg (1608–1611). Ured. Václav Bůžek. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Historický ústav, 2010. (Opera historica, 14.) str. 363–399.

Ein „altes Reich“ an der Peripherie des Alten Reiches: Das Ungarische Königreich und das Heilige Römische Reich im 16. und 17. Jahrhundert (Eine Skizze). U: Geteilt – Vereinigt: Beiträge zur Geschichte des Königreichs Ungarn in der Frühneuzeit (16.–18. Jahrhundert). Ured. Krisztián Csaplár–Degovics–István Fazekas. Berlin: Osteuropa-Zentrum Berlin, 2011. (Ungarische Geschichte, Studien Bd. 1.) str. 65–97.

Un penseur militaire alsacien dans la Hongrie au XVIIe siècle: Lazare baron von Schwendi (1522–1583). U: La pensée militaire hongroise à travers les siècles. Ured. Hervé Coutau-Bégarie–Ferenc Tóth. Paris: Institut de Stratégie Comparée EPHE IV- Sorbonne–Editions Économica, 2011. (Bibliothèque Stratégique) str. 41–59.

The Habsburg Defense System in Hungary Against the Ottomans in Sixteenth Century: A Catalyst of Military Development in Central Europe. U: Warfare in Eastern Europe, 1500–1800. Ured. Brian J. Davies. Leiden–Boston: Brill, 2012. (History of Warfare, 72.) str. 35–61.

An 'Old Empire' on the Periphery of the Old Empire: The Kingdom of Hungary and the Holy Roman Empire in the Sixteenth and Seventeenth Centuries. U: The Holy Roman Empire, 1495–1806: A European Perspective. Ured. R. J. W. Evans–Peter H. Wilson. Leiden–Boston: Brill, 2012. (Brill's Companions to European History, 1.) str. 259–279.

Der Adel aus den ungarischen Ländern am Kaiserhof 1526–1612. U: Die weltliche und kirchliche Elite aus dem Königreich Böhmen und Königreich Ungarn am Wiener Kaiserhof im 16.–17. Jahrhundert. Ured. Anna Fundárková–István Fazekas et alii. Wien: Institut für Ungarische Geschichtsforschung in Wien – Institut für Geschichte der Slowakischen Akademie der Wissenschaften – Ungarische Akademie der Wissenschaften–Pázmány Péter Katholische Universität „Lendület“ Kirchengeschichtliches Forschungsinstitut, 2013. (Publikationen der ungarischen Geschichtsforschung in Wien, Bd. VIII.) str. 37–76.

- Ewige Verlierer oder auch ewige Gewinner? Aufstände und Unruhen im frühneuzeitlichen Ungarn. U: Die Stimme der ewigen Verlierer? Aufstände, Revolten und Revolutionen in den österreichischen Ländern (ca. 1450–1815). Vorträge der Jahrestagung des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung (Wien, 18.–20. Mai 2011). Ured. Peter Rauscher–Martin Scheutz. Wien–München: Böhlau–Oldenbourg, 2013. (Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, Erg.-Bd. 61.) str. 151–175.
- Wie kam die ungarische Krone 1663 in die Kaiserstadt Wien? U: Wiener Archivforschungen. Festschrift für den ungarischen Archivdelegierten in Wien, István Fazekas. Ured.: Zsuzsanna Cziráki–Anna Fundárková–Orsolya Manhercz–Zsuzsanna Peres–Márta Vajnági. (Publikationen der ungarischen Geschichtsforschung in Wien Bd. X.) Wien: Ungarisches Nationalarchiv – Institut für Ungarische Geschichtsforschung in Wien, 2014. str. 183–194.
- Die Rolle der Familie Batthyány in der Grenzverteidigung gegen die Osmanen im 16. und 17. Jahrhundert. U: Die Familie Batthyány. Ein österreichisch-ungarisches Magnatengeschlecht vom Ende des Mittelalters bis zur Gegenwart. Tagungsband der 25.–27. Schlaininger Gespräche vom 25.–29. September 2005, 24.–28. September 2006 und 17.–20. September 2007. Ured. Rudolf Kropf. Redaktion: Martin Krenn. Eisenstadt: Amt der Burgenländischen Landesregierung, Abteilung 7 – Landesmuseum, 2014. (Wissenschaftliche Arbeiten aus dem Burgenland, 139. und 146.) str. 275–297.
- Kampf um Transdanubien: Die Familie Nádasdy und die ungarische Aristokratie im 16. und 17. Jahrhundert. U: Die Familie Nádasdy vom 16. bis ins 20. Jahrhundert. Tagungsband der 29. und 30. Schlaininger Gespräche 2009/2010. Ured. Rudolf Kropf. Red.: Karin Sperl. Eisenstadt: Amt der Burgenländischen Landesregierung, Abteilung 7 – Landesmuseum, 2015. (Wissenschaftliche Arbeiten aus dem Burgenland, 154.) str. 29–54.
- Ein vergessener Ausgleich in der Geschichte der Habsburgermonarchie des 17. Jahrhunderts: Der ungarische Krönungsreichstag in Ödenburg/Sopron, 1622. U: Adel und Religion in der frühneuzeitlichen Habsburgermonarchie. Annäherung an ein gesamtösterreichisches Thema. Ured. Katrin Keller–Petr Maťa–Martin Scheutz. Wien–Köln–Weimar: Böhlau, 2017. (Veröffentlichungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, 68.) str. 85–107.
- Ransom Slavery along the Ottoman–Hungarian Frontier in the Sixteenth and Seventeenth Centuries. U: Critical Readings on Global Slavery. Ured. Damian Alan Pargas–Felicia Roşu. Vol. 3. The Modern World: 1450–1900. Leiden–Boston: Brill, 2018. str. 915–957.
- Aus einer königlichen Freistadt Ungarns in die kaiserliche Residenzstadt Wien. Das Königreich Ungarn in der Zeit des Johannes Sambucus. U: Johannes Sambucus / János Zsámboki / Ján Sambucus (1531–1584). Philologe, Sammler und Historiograph am Habsburgerhof. Ured. Christian Gastgeber–Elisabeth Klecker. Wien: Praesens Verlag, 2018. (Singularia Vindobonensia,

6.) str. 15–35.

Old Traditions – New Challenges. Royal Coronations in Modern Hungary (1526–1916). U: Ferenc Gábor Soltész– Csaba Tóth–Géza Pálffy: *Coronatio Hungarica in Nummis. Medals and Jetons from Hungarian Royal Coronations (1508–1916)*. Ured. Bertók, Krisztina. Budapest: Hungarian Academy of Sciences, Research Centre for the Humanities, Institute of History – Hungarian National Museum, 2019. str. 11–33.

Die ungarische Landesdefension. U: *Verwaltungsgeschichte der Habsburgermonarchie in der Frühen Neuzeit*. Bd. 1/1–2. Hof und Dynastie, Kaiser und Reich, Zentralverwaltungen, Kriegswesen und landesfürstliches Finanzwesen. Ured. Michael Hochedlinger–Petr Maťa–Thomas Winkelbauer. (Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, Ergänzungsband 62/1–2.) Wien: Böhlau, 2019. Bd. I/2. str. 644–654.

Hungary, Vienna and the Defence System against the Ottomans in the Age of Süleyman. U: *The Battle for Central Europe: The Siege of Szigetvár and the Death of Süleyman the Magnificent and Nicholas Zrínyi (1566)*. Ured. Pál Fodor. Leiden–Boston–Budapest: Brill–Hungarian Academy of Sciences, Research Centre for the Humanities, 2019. str. 321–337.

Ein vergessenes Territorium des Dreißigjährigen Krieges? Die Länder der ungarischen Krone im großen Krieg Europas: Forschungsergebnisse und -desiderata. U: *Die Habsburgermonarchie und der Dreißigjährige Krieg*. Ured. Katrin Keller–Martin Scheutz. Wien: Böhlau, 2020. (Veröffentlichungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, 73.) str. 75–94.

The Heraldic Representation of Croatia at Hungarian Coronations from the Sixteenth to the Twentieth Centuries. U: *Ars et Virtus. Croatia-Hungary: 800 Years Of Shared Cultural Heritage*. Ured. Marina Bagarić–Dragan Damjanović–Iva Sudec Andreis–Petra Vugrinec. Zagreb–Budapest: Klovićevi dvori Gallery – Hungarian National Museum, 2020. str. 80–93.

Das Königreich Ungarn (1526–1699): Eine alte Regionalmacht innerhalb einer neuen Monarchie. U: *Handbuch zur Geschichte Südosteuropas*. Ured. Ulf Brunnbauer–Konrad Clweing–Oliver Jens Schmitt. Bd. 2. Herrschaft und Politik in Südosteuropa von 1300 bis 1800. Ured. Oliver Jens Schmitt–Edvin Pezo. Berlin–Boston: De Gruyter Oldenbourg, 2021. str. 567–659.

The Habsburg-Ottoman Rivalry in Hungary and the Mediterranean in the Age of Sultan Süleyman the Magnificent. U: *The Habsburg Mediterranean 1500–1800*. Ured. Stefan Hanß–Dorothea McEwan. Vienna: Austrian Academy of Sciences Press, 2021. (Archiv für österreichische Geschichte, 145.) str. 147–173.